

Bc. Anna Nerušilová

Vladimír Janek:
fotograf a pedagog

Teoretická bakalářská práce
Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2025

Vladimír Janek: fotograf a pedagog

Vladimír Janek: photographer and teacher

Bc. Anna Nerušilová

Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Program: Tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: doc. Mgr. Štěpánka Bieleszová, Ph. D.
Oponent: doc. Mgr. Josef Moucha

Institut tvůrčí fotografie
Opava 2025

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2024/2025

Zadávající ústav: Institut tvůrčí fotografie

Studentka: Bc. Anna Nerušilová

UČO: 60760

Program: Tvůrčí fotografie

Téma práce: Vladimír Janek: fotograf a pedagog

Téma práce anglicky: Vladimír Janek: photographer and teacher

Zadání: Bakalářská práce pojednává o životě a tvorbě Vladimíra Janka: olomouckého fotografa a pedagoga. Cílem je představit jeho fotografickou tvorbu v širším kontextu, přiblížit tvůrčí přístupy a upozornit na význam jeho práce - nejen jako fotografa, ale i pedagoga. Práce mapuje stěžejní soubory a zmiňuje inspirační zdroje.

Literatura:
JANEK, Vladimír. Fotografie 1987-2012. Katalog k retrospektivní výstavě v Galerii G, 7. - 29. 11 2012. Olomouc, 2012.
JANEK, Vladimír. Vladimír Janek & Fotoskupina Cesta. Publikace vychází k výstavě Cesta z města a jiné fotografie, 9. - 26. 11. 2022. Galerie města Olomouce, 2022.
JANEK, Vladimír. Tvůrčí fotografie v procesu volnočasového vzdělávání/ 1994-2014. Dům dětí a mládeže Olomouc, 2016.
BIELESZOVÁ, Štěpánka. Výchova a vzdělávání dospělých v oblasti fotografie: přehledová studie k problematice vzdělávání fotografů v Olomouci v letech 1907-2012. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4174-0.
BIELESZOVÁ, Štěpánka; JANEK, Vladimír; KLESNIL, Svatopluk; SOSNA, Juraj a ZATLOUKAL, Petr. 4 olomoucké fotografické školy: Galerie města Olomouce, 6. - 30. 3.2019. [Olomouc]: Unie výtvarných umělců Olomoucka, 2019. ISBN 978-80-270-5559-3.

Vedoucí práce: doc. Mgr. Štěpánka Bieleszová, Ph.D.

Datum zadání práce: 27. 5. 2025

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

Abstrakt

Bakalářská práce pojednává o životě a tvorbě Vladimíra Janka: olomouckého fotografa a pedagoga. Cílem je představit jeho fotografickou tvorbu v širším kontextu, přiblížit tvůrčí přístupy a upozornit na význam jeho práce - nejen jako fotografa, ale i pedagoga. Práce mapuje stěžejní soubory a zmiňuje inspirační zdroje.

Klíčová slova

Vladimír Janek, fotograf, pedagog, Olomouc, Dům dětí a mládeže Olomouc, Dokument zážitku, divadelní fotografie, zátiší, krajinná fotografie

Abstract

The bachelor‘s thesis is about life and work of Vladimír Janek: photographer and teacher from Olomouc. The goal is to present his photographic work in a broader context, introduce creative approaches and explain the significance of his work - not only as a photographer, but also as a teacher. The thesis maps the important photo collections and mentions sources of inspiration.

Key words

Vladimír Janek, photographer, teacher, Olomouc, Children‘s and Youth Center Olomouc, Document of experience, theater photography, still life, landscape photography

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem *Vladimír Janek: fotograf a pedagog* vypracovala samostatně a uvedla v ní veškeré použité zdroje a literaturu.

Souhlas se zveřejněním

Souhlasím, aby tato bakalářská práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, do knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a publikována na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU.

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Ing. Vladimíru Jankovi, který mi ochotně sdělil cenné informace o svém životě a s nadšením mi ukázal a poskytl fotografie ze svého rozsáhlého archivu. Velice si vážím času, jež mi věnoval při osobních setkáních a rozhovorech. Jeho ochota sdílet své vzpomínky a zkušenosti byla pro mě inspirativním zážitkem. Také děkuji doc. Mgr. Štěpánce Bieleszové, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce. Poděkování patří i mé rodině a přátelům za podporu ve studiu.

V Litovli dne 2.6.2025
Bc. Nerušilová Anna

Obsah

Úvod 13
1. Dětství a rodinné zázemí 15
2. První fotografické impulsy 15
3. Období raných studií 15
4. První zaměstnání 17
5. Studium fotografie 17
6. Pedagogické studium 21
7. Pedagogická činnost 21
8. Videotvorba 24
9. Vladimír Janek jako kurátor 25
10. Účast na společných výstavách 26
11. Přehled samostatných výstav 27
12. Inspirační zdroje pro tvorbu 29
    12. 1. Bořek Sousedík 29
    12. 2. Jaroslav Krejčí 31
    12. 3. Petr Exler 32
13. Vladimír Janek v kontextu olomoucké fotografické scény 33
14. Fotografická tvorba 36
    14. 1. Dokument zážitku 41
    14. 2. Divadelní fotografie 47
    14. 3. Zátiší 51
    14. 4. Struktury 61
    14. 5. Z mého deníku + Z mého skicáku 67
    14. 6. Krajinná fotografie 75
Závěr 89
Použité internetové zdroje 90
Použitá literatura 91
Jmenný rejstřík 92
Zdroje fotografických příloh 93

Úvod

Tato teoretická bakalářská práce bude pojednávat o životě a tvorbě Vladimíra Janka: fotografa a pedagoga. Cílem bude představit jeho fotografickou tvorbu v širším kontextu, přiblížit jeho tvůrčí přístupy a upozornit na význam jeho práce - nejen jako fotografa, ale i pedagoga. Jankova dlouhodobá pedagogická činnost je totiž společně se zájmem o fotografii neoddělitelnou součástí jeho života.

Více než 30 let působí jako lektor v Domě dětí a mládeže Olomouc (dále jen DDM Olomouc), kde se věnuje vzdělávání mladých lidí v oblasti fotografie. DDM Olomouc také bylo místem našeho prvního osobního setkání, kam jsem dorazila na pracovní pohovor.

S Jankovou fotografickou tvorbou jsem však byla okrajově obeznámena již dříve, jelikož aktivně vystupuje na olomoucké výtvarné scéně. V průběhu práce jsem postupně objevila hloubku a šíři jeho fotografického díla. Pravidelně jsme se setkávali v ateliéru fotografie DDM a během schůzek jsme diskutovali o předem stanovených tématech. Poté se mi začal otevírat ucelený pohled na jeho celoživotní práci, která zahrnuje nejen dokumentární fotografii, ale také experimentální a výtvarné přístupy.

Na následujících stránkách popíši hlavní fotografické soubory autora; například dokumentární cyklus zvaný *Dokument zážitku*, soubor *I věci mají své příběhy* zachycující nejrůznější zátiší, až po experimentální spojení kresby a fotografie zvané *Z mého skicáku*. Pozornost bude také věnovaná odvětví divadelní fotografie a snímkům z představení *Tracyho tygr*. Neopomenu ani krajinnou fotografii, ke které Janek přistupuje různorodě.

1. Dětství a rodinné zázemí

Vladimír Janek se narodil 25. července 1962. Původem pochází z Olomouce, která se stala jeho celoživotním místem pro život. V rodinném domě na okraji tohoto města prožil celé své dětství a rád vzpomíná na bezstarostné mládí, kdy společně s kamarády hrávali na ulici hry. Matka byla povoláním laborantka na katedře biofyziky (Lékařská fakulta UPOL). Otec pracoval jako konstruktér-strojař, což Janka v období studií ovlivnilo a sám se vydal podobnou cestou. Osud jej však zavedl do jiných odvětví a fotografie je tak jeho velkou vášní, ale zdaleka ne jedinou. Celým životem ho provází zájem o hudbu, sedm let hrál na klavír a dnes se ve volném čase věnuje hře na kytaru. Svoji ženu Míšu , osudovou osobu svého života potkal na gymnáziu a vychovali spolu dvě dcery – starší Anežku a mladší Josefínku.[1]

2. První fotografické impulsy

První kontakt s fotografií přišel již v útlém věku, kdy Janek sledoval svého otce při práci ve fotokomoře, respektive v domácím prostředí zatemněné koupelny. Jako malý kluk byl fascinován postupným zjevováním černobílého obrazu a s napětím sledoval, jak se z prázdného listu stává skutečný snímek. Takové kouzlo ho uchvátilo natolik, že v něm zakořenila celoživotní láska a zájem k fotografii. Otec takto zaznamenával život rodiny a snímal na Flexaret, případně na fotoaparát Čajka. Postupem času však Janek zjistil, že fotografii nevnímá stejně jako otec a začal si pomalu uvědomovat, že v ní nachází něco více.

Fotografické začátky pro něj znamenaly objevování a snímání obyčejného světa kolem něj. Na gymnáziu dokumentoval dění třídy a společně se pak scházeli v undergroundovém sklípku, kde s radostí ukazoval své fotografie. Spolužáci zde hráli na kytary a tvořili muziku. Až v pozdějších letech došel k názoru, že fotografie může být prostředek k propojení jeho vnitřního světa s tím vnějším a nejen záznamovým médiem.

3. Období raných studií

V 70. letech navštěvoval základní školu v Olomouci a po ukončení 8. třídy nastoupil na Slovanské gymnázium v Olomouci (1976-1980). Poté pokračoval na Fakultě strojního inženýrství VŠB v Ostravě (1980-1985), kde studoval technický obor, podobně jako jeho otec. Prožíval dvojí život, jelikož všechen svůj volný čas věnoval buď muzice nebo fotografii a ještě více tak inklinoval ke kreativním činnostem.

V roce 1986 nastoupil na roční povinnou vojenskou službu v Praze (jako absolvent vysoké školy chodil na vojnu již v rámci svých předchozích studií v Ostravě). V Praze se začal ještě více zajímat o hudební a fotografickou scénu - navštěvoval zde jazz kluby a koncerty v Lucerně. Jazzová hudba jej velmi ovlivnila a stala se jeho častým fotografovaným námětem. Po skončení vojenské služby se Janek vrátil zpět do Olomouckého kraje.

1 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 14.1.2025.

4. První zaměstnání

V roce 1987 Vladimír Janek nastoupil do firmy Tesla v Litovli, kde se vyráběly gramofony. Podílel se na designu a řešení povrchové úpravy, což má blízko ke kreativní činnosti a touto cestou se snaží částečně nacházet pozitivní zájem o práci – též gramofon pak vnímá jako zprostředkovatele hudby, ke které má velmi kladný vztah.

V letech 1986-1992 byl členem Fotoklubu Litovel. Zde načerpal cenné znalosti v oblasti řemeslného zpracování snímků, ale pociťuje rozdíly ve vnímání fotografie, protože přikládá větší důraz subjektivnímu zpracování než objektivnímu. Autor s úsměvem vzpomíná na zajímavou historku, kdy v tomto období fotografoval strukturální motivy a soubor byl ostatními členy přezdíván jako „*Jankovy kanály*“.[2] V této době také začíná cítit silné tendence, že fotografie je pro něj něčím více a začíná uvažovat o dalším studiu.

„Někdy mám problém s objektivitou fotografie, vnímám ji jako obraz či iluzi“
„Takže si myslíš, že fotografie nemůže být objektivní?“
„Mám s tím problém....je subjektivní.“[3]

5. Studium fotografie

Paralelně s prací ve firmě Tesla se roku 1988 přihlásil na Lidovou konzervatoř v Ostravě do Ateliéru tvůrčí fotografie, který začal distančně studovat. Ateliér je v té době pod vedením Bořka Sousedíka, jehož přednášky obdarovaly Vladimíra Janka náhledem do filozofie a psychologie fotografie, s čímž se do té doby moc nesetkával. Sousedíkovo pojetí vizuality je Jankovi blízké a seznámil se zde s jiným pojetím subjektivního dokumentu a fotografie celkově. Postupně tak začal rozumět sám sobě jako subjektu obrazu.

Studium úspěšně ukončil roku 1990 absolventskou prací – knihou se souborem autorských fotografií. Jedná se o soubor černobílých fotografií, který zachycuje předměty a detaily krajiny či krajinu samotnou. Mnohé záběry se soustředí na momenty, které by jinak snadno unikly pozornosti – fragmenty větví, rostlin, kamenů a opuštěných věcí, které jako by čekaly na své objevení a působí téměř dojmem zpomaleného času. Jedním z nejintimnějších momentů celé kolekce jsou dva poslední snímky a jediné figurální motivy v knize, v němž autor zachytil vlasy své ženy, pravděpodobně během procházky parkem (*Vlasy, 1990 + Podzim, 1990*). Nutno však podotknout, že řada fotografií Jankova subjektivního dokumentu z této doby je inscenovaná.

2 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 14.1.2025.
3 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 30. 1. 2025.

Vlasy, Olomouc, 1990

Podzim, Olomouc, 1990

6. Pedagogické studium

První pedagogický zájem přišel ve chvíli, kdy si Vladimír Janek začátkem devadesátých let doplnil vzdělání na Pedagogické fakultě v Hradci Králové, a to v oboru audiovizuální tvorba. Rostl jeho zájem o videotvorbu a měl představu o založení studia, kde by vznikaly výukové a vzdělávací videoprogramy pro školy. Přišel s inovativním nápadem pro Litovelské učiliště Tesla: zaznamenávat montážní procesy na video a promítat je učňům jako součást výuky, aby lépe porozuměli pracovním montážním postupům.[4]

7. Pedagogická činnost

Pedagogické začátky vyvrcholily osudovým setkáním s kolegou Petrem Exlerem. Od poloviny 80. let se potkávali na Sovinci, kam oba jezdili za Jindřichem Štreitem, kde se pořádaly různé neoficiální výstavy. Na jedné zpáteční cestě v zimě 1991 se od P. Exlera náhodou dozvěděl, že DDM Olomouc hledá nového zaměstnance na tvorbu doplňkových videodokumentů z výtvarných projektů s dětmi.

Tehdy nastal zlomový životní okamžik a od roku 1992 začal Vladimír Janek pracovat v DDM Olomouc. Společně s Petrem Exlerem vytváří projekty zážitkové pedagogiky, dlouhodobě pořádali výtvarná setkání a workshopy pro děti a mládež. V létě například jezdili na intenzivní tvůrčí pobyty do míst zajímavých svou historií, architekturou či samotným charakterem krajiny. Lokace byly vždy cíleně vybrané a právě tady má svůj původ Jankův dlouhodobý fotografický projekt Dokument zážitku. Navíc samozřejmě pořizoval videodokumentaci dění.

Přelomový okamžik přišel i následující rok (1993), kdy se v DDM začala vyučovat fotografie jako samostatný obor v rámci volnočasového vzdělávání a Olomoucký dům dětí a mládeže se tak pro Vladimíra Janka stal srdcovou záležitostí.

4 Pedagogická fakulta UPOL. *Učitel roku Olomouckého kraje | Vladimír Janek (Dům dětí a mládeže Olomouc).* Online. 2023. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=dbrkwJhdHzI [cit. 19. 04. 2025].

> *„Pedagogika je velká součást celé mé cesty, pohybuji se zde už více než 30 let a nedovedu si představit, že bych vedl výuku, aniž bych já sám tvořil. Snažím se, aby oba světy byly neustále v harmonii. Někdy však převládne jedna strana a někdy druhá, ale usiluji o jejich vyváženost. Potom přichází ještě třetí svět a to je osobní a rodinný život.“*[5]

5 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 14. 1. 2025.

Nabízí se otázka, jak probíhá výuka fotografie v zájmovém vzdělávání právě pod vedením Vladimíra Janka? Výuka probíhá převážně ve skupinách, Janek vede čtyři skupiny, které se pravidelně scházejí jednou týdně na dvouhodinové lekce. Kromě společné práce ve výuce zapojuje i samostatnou činnost studentů ve volném čase. Zadává jim dlouhodobější úkoly k domácímu zpracování, při nichž je důležitý nejen obsah, ale i osobitý způsob ztvárnění. Práce pak společně analyzují, diskutují o nich a právě prostřednictvím těchto rozborů se studenti učí – naslouchají různým pohledům na svou tvorbu a zároveň se učí o ní mluvit před ostatními. Velký důraz je pak přikládán vzájemné zpětné vazbě. Většina studentů přichází s výhradní zkušeností s digitálními snímky. Proto už při prvních konzultacích Janek požaduje, aby si ze svých archivů vybrali a přinesli pět snímků, které považují za kvalitní. Už samotný výběr je pro ně často náročný, ale vede k větší uvědomělosti.

Ve výuce Vladimíra Janka je klíčovým prvkem zážitková pedagogika, kterou uplatňuje jak v tradiční (analogové), tak v digitální fotografii. Pro dnešní studenty totiž představuje jenom samotný pobyt v temné komoře silný a neobvyklý zážitek. Jsou nadšení, když se seznamují s principy camery obscury. Výuku rozděluje mezi analogovou část ve fotokomoře a digitální práci u počítače, aby studenti mohli sami porovnat rozdíly a uvědomit si, jak moc odlišný je prožitek z hodin strávených v temné komoře oproti práci ve fotoeditoru. Samozřejmě do výuky zařazuje i přednášky, ať už o dějinách fotografického obrazu nebo o autorských profilech významných fotografických osobností. Studenty pravidelně také informuje o výsledcích práce na fotografických školách.

Janek zadává studentům velmi zajímavá cvičení zaměřená na obsahovou stránku fotografií. Široké možnosti interpretace přináší například téma „*Svět obyčejných věcí*“. V tomto případě studenti často pracují v exteriéru s dadaistickými principy ready-made – objevují a zachycují nalezená zátiší či náhodné kompozice. Významnou obsahovou hloubku mají také společensky orientovaná témata, která se věnují mezilidským vztahům, hledání životního směřování a formování názorů. Příkladem je zadání, kde mají studenti vytvořit fotografické soubory na témata „*Oni a my*“ nebo „*Hledání*“ a „*Nacházení*“. V dalším úkolu „*Život za sklem*“ je cílem vytvořit sérii snímků inspirovaných městským životem se zvláštním důrazem na výkladní skříně, přičemž je třeba zvládnout náročné světelné podmínky. Osvědčeným zadáním je i fotografická ilustrace volně vycházející z literárního textu.

Nejmladším žákům v oboru tvůrčí fotografie je 13 let. [6]Janek však vnímá věk kolem 16. roku jako ideální počáteční fázi pro výuku fotografie z několika důvodů: mladí lidé v tomto věku již obvykle dosahují větší míry vyzrálosti – nejen technické, ale především myšlenkové a estetické. Jsou schopni lépe chápat význam obrazového vyjadřování a fotografie pro ně přestává být pouhou zábavou a začíná se stávat nástrojem sebevyjádření.

6 BIELESZOVÁ, Štěpánka; JANEK, Vladimír; KLESNIL, Svatopluk; SOSNA, Jiří a ZATLOUKAL, Petr. *4 olomoucké fotografické školy: Galerie města Olomouce 6.3.-30.3.2019*. [Olomouc]: Unie výtvarných umělců Olomoucka, 2019. ISBN 978-80-270-5559-3. s.45.

Vladimír Janek v ateliéru fotografie DDM Olomouc, 2011

Na závěr kapitoly podotknu, že v letech 2001-2003 Janek absolvoval také doplňující studium pedagogiky na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Nedávno v roce 2023 pak získal spolu s dalšími pedagogy titul Učitel roku Olomouckého kraje. [7]

7 ŽURNÁL UPOL. *Olomoucký kraj zná své letošní učitele roku, portál U21 přinese jejich pedagogické reflexe.* Online. 2023. Dostupné z: https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/olomoucky-kraj-zna-sve-letosni-ucitele-roku-portal-u21-prinese-jejich-pedagogicke-reflexe/ [cit. 25. 04. 2025].

„Často se setkávám s přístupem, že fotografie je jenom zábava. To se snažím u studentů odbourávat. Chci je vtáhnout a získat pro systematickou a soustředěnou zájmovou činnost. Samozřejmě určitý podíl hry ponechávám.“[8]

8 BIELESZOVÁ, Štěpánka. *Výchova a vzdělávání dospělých v oblasti fotografie: přehledová studie k problematice vzdělávání fotografů v Olomouci v letech 1907-2012.* Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4174-0. s. 140.

8. Videotvorba

Mimo zmiňovaných videodokumentů z výtvarných projektů DDM je Vladimír Janek také spoluautorem krátkých dokumentárních filmů o osobnostech českého umění, které se věnují výtvarné pedagogice. Následuje výběr filmových dokumentů:

1992 **Setkání s kamenem** (projekt zaměřený na hebrejskou kulturu), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc

1994 **Cesty do pravěku** (projekt zaměřený na pravěkou kulturu), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc

1996 **Rosa Coeli aneb setkání v klášteře** (projekt zaměřený na středověkou kulturu), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc

1996 **Vzpomínka na Jezeří** (zdevastovaná krajina severních Čech), spolupráce s P. Exlerem, videostudio DDM Olomouc

1996 **Nové formy kresby** (B. Jirků, J. Kornatovský, J. Lindovský), spolupráce: D. Puchnarová, UP Olomouc

1996 **Boris Jirků**, ateliér kresby VŠUP Praha, spolupráce: D. Puchnarová, UP Olomouce

1997 **Lednické setkání** (výtvarné aktivity v Lednicko-valtickém areálu), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc[9]

1997 **Sochař a učitel Jan Koblasa**, spolupráce: P. Exler, D. Puchnarová, UP Olomouce

1999 **Setkání s Tizianem** (animace v zámecké obrazárně v Kroměříži), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc

2000 **Ctnosti a neřesti M. B. Brauna**, dokument pro školy, spolupráce s P. Exlerem

2002 **Na Zelené Hoře** (setkání s barokní gotikou J.B.Santiniho), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc

2003 **Setkání s barokem** (klášter v Kladrubech), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc

2004 **Králický poutník** (setkání s krajinou Jeseníků), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc

2005 **Cesty k pramenům** (výtvarný projekt o krajině Beskyd), spolupráce s P. Exlerem, výtvarný projekt DDM Olomouc[10]

9 EXLER, Petr. *Petr Exler: ve znamení raka : výběr z tvorby 1980-2011* : [výstava k jubileu v Galerii G, Olomouc, 5.10. -29.10.2011. Olomouc, 2011. ISBN 978-80-260-0471-4. s. 64.

10 JANEK, Vladimír. *Fotografie 1987-2012*. Katalog k retrospektivní výstavě v Galerii G, Olomouc, 2012.

9. Vladimír Janek jako kurátor

V současnosti se jako kurátor podílí na přípravě výstav ve Studiu G21, které se nachází na Horním náměstí v Olomouci. Studio G21 vychází ze spolupráce Unie výtvarných umělců Olomoucka (jejichž členem je Janek již od roku 1994) a olomouckých institucí - Muzea umění Olomouc, Univerzity Palackého a také dalších subjektů.[11] Ve vyšším patře stejné budovy pak sídlí také Galerie města Olomouce, ve které měl doposud své největší samostatné výstavy: V roce 2012 retrospektivní výstavu *Fotografie 1997-2012* a v roce 2022 výstavu C*esta z města a jiné fotografie*. Za zmínku stojí, že k oběma výstavám vyšly povedené knižní katalogy.

Janek v rámci výtvarného oboru DDM Olomouc pořádá s žáky a ostatními pedagogy pravidelné výstavy, kde představují výstupy práce z jednotlivých ateliérů. Větší ročníková výstava dostala název *Tužkou, hlínou, světlem, barvou*. Žáci se tak učí připravit své práce na výstavu. Mimo jiné zde v Galerii DDM Olomouc probíhá i celá řada jiných výstav. Například se jednalo o výtvarnou přehlídku od Sdružení výtvarných pedagogů – *Olomoucká paleta*, na které se Janek podílel jako spoluzakladatel. Společně organizují tzv. *Olomoucké bienále* – přehlídku výtvarné tvorby žáků škol, studujících v regionu Olomouc. [12]

Důležité podotknout, že Vladimír Janek figuruje také jako porotce NASFO – Národní soutěže fotografie společně s Danou Kyndrovou, Věrou Matějů, Jindřichem Štreitem a dalšími. [13]

11 GALERIE MĚSTA OLOMOUCE. *Studio G21.* Online. Dostupné z: https://www.galerie-mesta-olomouce.cz/galerie-studiog21/cz [cit. 11. 05. 2025]

12 OLOMOUCKÁ PALETA. O nás. Online. Dostupné z: https://olpaleta.webnode.cz/o-nas/ [cit. 11. 05. 2025]

13 NÁRODNÍ SOUTĚŽ FOTOGRAFIE. *Porota.* Online.Dostupné z: https://www.nasfo.cz/porota/ [cit. 11. 05. 2025]

10. Účast na společných výstavách

1987 Galerie OKS Olomouc
1988 Galerie MK Litovel
1989 MKS Frýdek Mýstek (společně s Petrem Zatloukalem)
1989 Sovinec – Objekty ve větru
1994 Galerie Rýmařov (společně s A. Mikšíkem)
1994 ŠAMIS – Symposium Šternberk (fotografická instalace)
1999 Salon – Galerie G, Olomouc
2002 Decenium - Galerie G, Olomouc
2003 Civitas Dei - Galerie G, Olomouc
2004 7 aus Olmütz – Nordlingen
(Skupinová výstava olomouckých umělců – Vladimír Janek společně s Michalem Macků, Milenou Valuškovou, Jindřichem Štreitem, Miroslavem Schubertem a dalšími.)
2005 Ateliéry IV- Galerie G, Olomouc
2011 Ars Olomuciana – Kulturní dům Duha, Prostějov
2011 Ateliéry – Galerie G, Olomouc
2012 Olomouciana Nova/012 – Zámek Bzenec
2014 Akce těla – Galerie města Olomouce
2015 UVUO 25 – Galerie města Olomouce
2017 Olomoučtí umělci – Krakow, Polsko
2022 Ateliéry 22 – Galerie města Olomouce
2024 Ateliéry 24 – Galerie města Olomouce

11. Přehled samostatných výstav

1991 Jazz ve fotografii – Kulturní dům Vsetín

2000 Cesta čaje – Dřevěná panenka, Olomouc

(Dřevěná panenka je bývalá čajovna, která se nacházela v historickém centru Olomouce. Zakladatel podniku byl řezbář, z čehož pramení pojmenování podniku. Janek místo rád navštěvoval a z tohoto prostředí čajovny vznikl soubor složený převážně z motivů zátiší.)

2002 Dokument zážitku – Galerie knihkupectví Velehrad, Olomouc

2006 Fotil jsem Tracyho Tygra – Galerie 1499, Olomouc

2009 Dokument zážitku – Galerie Zdravotní pojišťovny MV, Olomouc

2012 Fotografie 1987-2012 (retrospektivní výstava) – Galerie G, Olomouc

2016 Kousky z divadla – Galerie knihovny města Olomouce

2018 Subjektivní fotografie – Galerie Vinohradská 12, Praha

2019 Fotografie – Gradska galerija Antun Gojak, Makarska (Chorvatsko)

(Mezi Olomoucí a Makarskou funguje výměnný program umělců, kdy olomoučtí umělci vystavují v Chorvatsku a chorvatští zde v Olomouci, organizováno pod záštitou Unie výtvarných umělců Olomoucka.)

2022 Cesta z města a jiné fotografie - Galerie města Olomouce [14]

14 JANEK, Vladimír. *Vladimír Janek a Fotoskupina Cesta.* Publikace vychází k výstavě Cesta z města a jiné fotografie, 9. 11. - 26. 11. 2022. Galerie města Olomouce, 2022.

Sousedík Bořek, Bez názvu, Opava 1978

Sousedík Bořek, Bez názvu, 1981

Sousedík Bořek, Bez názvu, 1979

12. Inspirační zdroje pro tvorbu

Vladimír Janek čerpá inspiraci především ze střetnutí s umělci, která pro něj byla od počátku zásadní. Jedná se například o prostředí výtvarných setkání na Sovinci u Jindřich Štreita. Člověk se zde setkával s komunitou vysoce inspirativních lidí – nejenom výtvarných umělců, ale i hudebníků, spisovatelů či obyčejných obyvatelů vesnic. Dokumentární tvorbu Jindřicha Štreita považuje za určující směr té doby. Právě zde se také seznámil se svým dlouholetým kolegou Petrem Exlerem, s nímž později navázal úzkou spolupráci a oba umělci se navzájem ovlivňovali a inspirovali. Jiný pohled na pojetí dokumentu získal při studiu fotografie u Bořka Sousedíka, kde se Janek seznámil se subjektivnějším přístupem. Sousedíka s Vladimírem Birgusem pak považuje za jedny z prvních, kteří přinesli do české fotografie vizualismus a subjektivní pohled. V subjektivním dokumentu totiž Janek začíná objevovat smysl fotografie a tvoří tak snímky, které hovoří o něm, o jeho pocitech a světě, který sám prožívá a vyjadřuje jej prostřednictvím vizuálního obrazu.

Dalším zdrojem inspirace jsou pro něj rozhovory s dětmi a dospívajícími v DDM Olomouc Právě jejich novodobý pohled a neotřelé nápady často podněcují nové tvůrčí přístupy i u samotných lektorů.

12. 1. Bořek Sousedík

Bořek Sousedík, narozen roku 1946 v Ostravě, přinesl v Československu asi nejpropracovanější koncepci tvorby, blízkou stylu vizualismu. U nás se rozvíjí od počátku 80. let. Vyznačuje se vcelku jasnými zásadami tvorby. Předně se jedná o čistou momentní fotografii, ať už jsou vyobrazeni lidé nebo nehybná skutečnost. Dominuje snaha o nekonvenční zobrazení skutečnosti, ale ovšem o zachování realismu fotografie. Sousedík volí jako náměty zdánlivě banální situace, přičemž klíčovou roli hrála nálada a subjektivní prožitek. V jednotě tvorby a života se jeho fotografie, často rodinné momentky, proměňují v osobní deník, který se postupně rozvíjí v čase a zachycuje každodennost, vztahy s blízkými i proměny myšlení.[15]

Přestože jsou Sousedíkovy fotografie převážně bez názvů a jejich téma nejde přepsat do slov, zdá se, že tíhne k věcným životním hodnotám, které ukazuje v jejich plné kráse - ženy, děti, rostliny, voda, motivy civilizace, odlesky slunce. Sousedík je nejen skvělý fotograf, ale také vlivný pedagog či teoretik fotografie. Od roku 1972 pracuje jako vedoucí lektor Ateliéru tvůrčí fotografie na Lidové konzervatoři v Ostravě, kde v letech 1988-1990 studuje i Vladimír Janek. Od svého lektora tak získává cenné znalosti i inspiraci pro tvorbu. Jankovy snímky totiž částečně obsahují stopy vizualismu.[16]

15 Bořek Sousedík. *Fotografie:* [Katalog výstavy]. Brno, 1986. s. 3.
16 POSPĚCH, Tomáš. *VIZUALISMUS A JEHO POJETÍ FOTOGRAFIE JAKO FOTOGRAFIE*. Online. Dostupné z: https://vvp.avu.cz/app/uploads/2014/08/sesit-13-2012-pospech.pdf [cit. 08. 05. 2025].

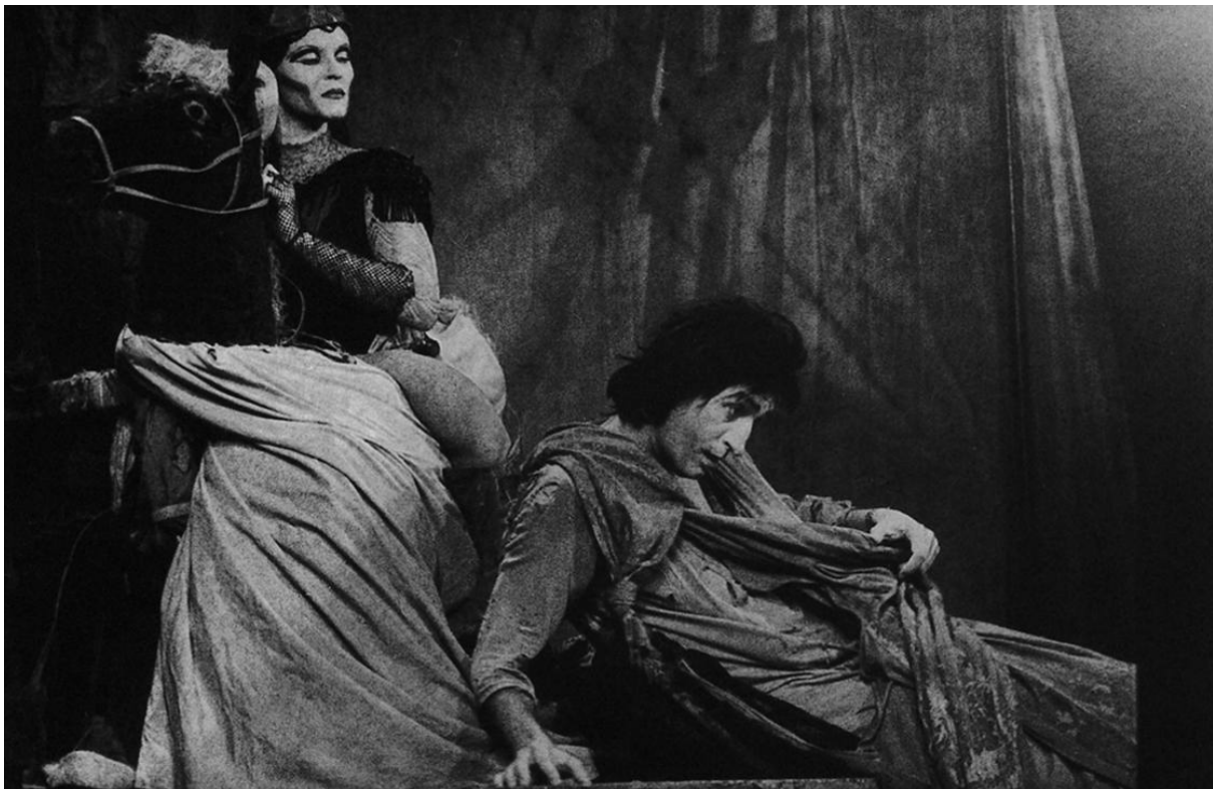

Krejčí Jaroslav, Snímky ze slavného představení Šašek a královna (Chantal Poullain a Bolek Polívka).

12. 2. Jaroslav Krejčí

Fotograf Jaroslav Krejčí, žijící v letech 1929-2006, se stal pro Janka velkým přínosem hlavně v pojetí divadelní fotografie. Potkávají se v revolučním roce 1989, kdy Janek vyráží na zájezd do Prahy pořádaný Jindřichem Štreitem, kde navštěvují neoficiální ateliéry umělců – příkladem může být Hugo Demartini, Olbram Zoubek a jedním z nich je i divadelní fotograf Jaroslav Krejčí. V 90. letech a v době, kdy Janek začíná sám vyučovat, aplikuje pak podobné postupy a též vyráží se svými studenty navštívit ateliéry – jak Jaroslava Krejčího, tak i třeba Dagmar Hochovou. [17]

Ve své tvorbě se Krejčí vyhýbal prvoplánové dokumentárnosti. Jeho přístup k divadelní fotografii byl výrazně osobitý: nesnažil se jen dokumentovat scénu jako celek, ale zachycoval především emocionální napětí, atmosféru, emoce či výrazné momenty. Často využíval zajímavou práci s kontrastem světla a stínu, někdy až v expresivních kompozicích. Místo popisného záznamu inscenace vytvářel samostatná výtvarná díla, která fungovala i mimo kontext samotného divadla. Divadelní fotografie tak pro něj nebyla jen reportáž, ale způsob, jak umělecky interpretovat dění. Podobný přístup aplikuje i Vladimír Janek, když má podat obrazovou zprávu o divadelní hře, vždycky odrazí sebe a tvoří spíše subjektivní dokumentární snímky při zachování vnitřních vztahů a souvislostí uvnitř inscenace.

Krejčí však nebyl jen divadelní fotograf, měl široký rozsah tvorby. Od portrétů, kde se proslavil snímky Václava Havla či Jana Zrzavého přes dokumentární snímky Sametové revoluce po fotografie z pohřbu Jaroslava Seiferta. V roce 2002 však postihla jeho ateliér tragédie – celý jeho archiv se během povodně ocitl pod vodou, která napáchala téměř nenapravitelné škody.

17 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 30.1.2025.

12. 3. Petr Exler

Rozený olomoucký umělec Petr Exler (*1951) se věnuje malbě, kresbě, keramice i fotografii. Aktuálně působí také jako vysokoškolský pedagog specializující se na výtvarnou výchovu. V roce 1976 se na více než dvacet let stal pedagogem v DDM Olomouc, kde se věnoval mimoškolní výchově a smysl své práce viděl v rozvíjení talentů dětí. Pořádal projekty s prvky zážitkové pedagogiky a arteterapie, které nenápadně směřovali k profilaci člověka citlivého k uměleckým hodnotám a výtvarné tvorbě. V roce 1992 zde začal pracovat i Vladimír Janek a dokumentoval toto dění. Spojoval je zájem o výtvarnou pedagogiku a o vlastní tvorbu.

Dílo Exlera je velmi rozsáhlé, těžiště jeho tvorby však tkví v kresbě a malbě. V počátečním období je jeho vnímání světa dramatické, kontrastní a v detailech gradované, v poslední době se však ukazuje harmonie. Často vyobrazuje náměty ze zvířecí a rostlinné říše v abstraktním pojetí. Exler je také od roku 1990 aktivní v rámci Unie výtvarných umělců Olomoucka, stejně jako Janek.

Exler Petr, O červeném slůněti, 2010
olej, plátno, 85 x 100 cm

Exler Petr, Snový motýl, 2010
akryl, plátno, 76 x 90 cm

13. Vladimír Janek v kontextu olomoucké fotografické scény

Janek k fotografii přistupuje jako výtvarník. V jeho obrazech je cítit rukopis malíře, spojuje média, jeho fotografie nejsou záznamem, ale výpovědí. Místo popisu nabízí náladu, fragment nebo dojem. Jeho snímek zobrazující Balaton je v jeho podání místo mezi snem a skutečností. Prázdno, v němž se ztrácí čas. Jiný pohled na tutéž krajinu nám nabízí Petr Zatloukal (*1956), jehož cesta je ukotvena v tradici dokumentární fotografie. Ačkoliv oba autoři působí ve stejném městě, jejich fotografie se míjejí jako dva různé způsoby vnímání světa. Zatloukalovy snímky zobrazují figurální dokumentární motivy, např. cyklus *Discodrome* nebo *Aerobic*. Jedinou možnou komparací s Jankovou tvorbou může být dlouhodobý soubor *Dokument zážitku.* Oba autory však spojuje zájem o pedagogickou činnost, Zatloukal téměř třicet let působil jako vedoucí fotografického ateliéru na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde předával své zkušenosti mladším generacím. Momentálně zde vyučuje absolvent Institutu tvůrčí fotografie Svatopluk Klesnil (*1977). Zatloukala ovlivnilo osobní setkání s Ivo Přečkem a již zmiňovaným Jaroslavem Krejčím, jehož osobitý přístup nejenom k divadelní fotografii ovlivnil nemálo osobností této doby. Zkušenosti získal také z Lidové školy umění v Olomouci pod vedením Miloslava Stibora (1927-2011). Stibor byl další významný fotograf a zároveň i pedagog v Olomouci. Jeho propracovaná učební metodika kombinovaná s praxí se stala vzorem pro výuku fotografie na dalších lidových školách v celé republice. Stěžejními náměty se pro něj staly portréty a především pak ženské akty, pečlivě komponované a svícené především v ateliéru, což jim dodává výraznou estetickou kvalitu a důraz na detail. Je třeba podotknout, že tyto práce nelze srovnávat s tvorbou Vladimíra Janka, neboť vycházejí z odlišného výtvarného přístupu.

Tvorbu fotografky Mileny Valuškové (*1947) však již můžeme částečně porovnávat. Věnovala se téměř všem oblastem fotografie - specializovala se na klasickou ateliérovou fotografii a dětské portréty, fotografovala na katedře soudního lékařství a spolupracovala s lékařskou fakultou či působila ve Státní památkové péči. Její tvorba tedy sahá od dokumentu po technicky náročná zátiší a krajinné studie. S Jankem ji pojí zájem o experiment, po ukončení studií na FAMU totiž používala techniku dvojexpozice, fotogramu či překrytí vrstev negativu. Podobný velice experimentální a kreativní přístup aplikuje olomoucký umělec Michal Macků (*1963), známý svou technikou geláže, kdy zasahuje přímo do fotografické emulze. Vrací se zpět k historickým negativním procesům a v současné době tvoří i objekty ze skla.

Z porovnání tvorby Vladimíra Janka s ostatními fotografy vyplývá, že jeho přístup je výjimečný svou výtvarností a subjektivitou. Odlišuje se tak od dokumentaristy Petra Zatloukala či technicky precizního Miloslava Stibora. Blíže má k Mileně Valuškové nebo Michalu Macků, kteří rovněž experimentují s fotografickými médii, avšak každý jiným způsobem. Společným znakem všech zmíněných autorů je nejen silné ukotvení v olomouckém prostředí, ale i důraz na pedagogickou činnost.

Zatloukal Petr, Balaton, 1985

Zatloukal Petr, ze souboru Aerobic (1984-1987)

Valušková Milena, z cyklu CHÓRA - země, krajina, místo paměti (2010-2012)

Valušková Milena, z cyklu Zá-tiší, 90. léta

Stibor Miloslav

Stibor Miloslav

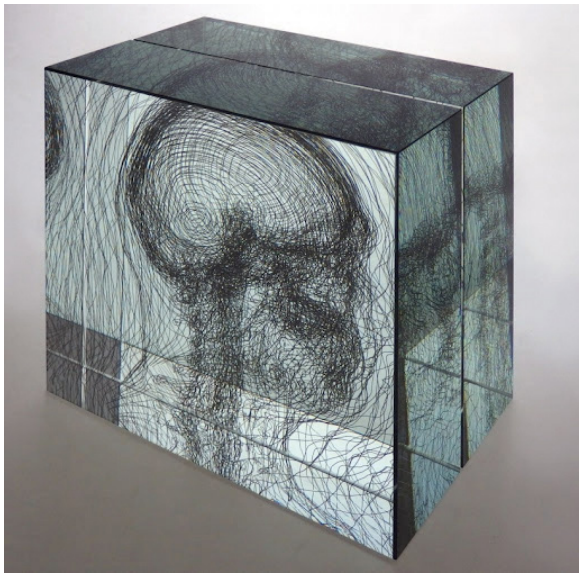

Macků Michal, Glass object No. XLVI, 2014

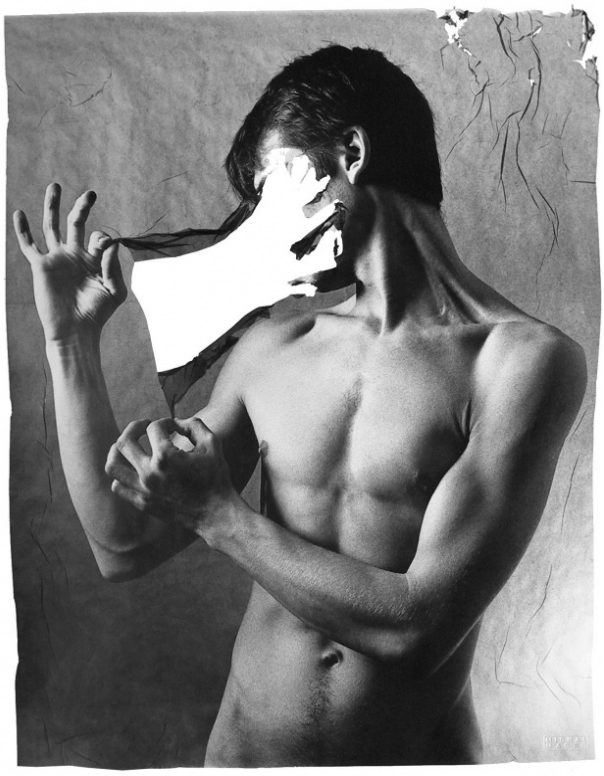

Macků Michal, Gellage No. 5, 1989

14. Fotografická tvorba

„Pro mě je umění svoboda a fotografii vnímám jako odraz mého stavu duše.“

Jak sám Vladimír Janek říká: *fotografování vnímá jako způsob, jak zachytit nejen svět kolem sebe, ale především svůj vlastní vnitřní svět. Každý snímek je otiskem emocí a myšlenek v daném okamžiku.* Fotoaparát se pro něj stává prostředníkem mezi tím, co cítí uvnitř, a tím, co lze vidět navenek. Ve snímcích nehledá dokonalost, ale vnitřní pravdu. Skrze hledáček zkoumá vlastní pocity, názory, nejistoty, sny i radosti. Jeho fotografie nejsou jen záznamem reality, ale především zrcadlem nitra. Janek vnímá tvorbu jako prostor plný svobody, která je pro něj klíčová. Nejde mu o splnění očekávání, ale o čisté a autentické vyjádření vlastního pohledu na svět.

Jeho pomyslné motto zní kreativita, experiment a hledání.[18] Principy tohoto přístupu aplikuje nejen ve své vlastní tvůrčí činnosti, ale také v pedagogické praxi. Studentům tak rozhodně nesděluje a sám nepřijímá hlášku *„Všechno bylo nafoceno“* jelikož i kdyby určité motivy a témata byly zachyceny tisíckrát předtím, každý autor přináší svůj osobní pohled na dané téma. Avšak hledat originalitu za každou cenu také není správný přístup. Janek se nebojí experimentu a vnímá jej jako cestu a způsob, jak neztratit kreativitu. Proces tvorby probíhá v opakovaných etapách konstrukce a následné destrukce. Jak Janek prohlásil: *„Člověk má svůj názor na danou problematiku, někdy jej začne řešit i přes médium fotografie a názor se vyvíjí, není definitivní. Vlastně všechno je ve vývoji a mění se“*.[19]

V jeho tvorbě je typickým experimentálním prvkem časté využívání techniky dvojité expozice. Způsob práce spočívá v tom, že Janek exponuje dvě různé scény na jedno filmové políčko, čímž vznikají snímky s vrstvenou vizuální identitou a nejednoznačným významem. Kombinace motivů často vytváří nové souvislosti či překvapivé vizuální vztahy, které by při jednotlivé expozici nevznikly. Techniku používal intuitivně s velkou mírou spontánnosti, což vedlo k tomu, že si ne vždy přesně pamatoval předchozí exponovaný motiv. Dalším zajímavým experimentálním prvkem může být využití kombinované techniky kresby + fotogramu, kterou si můžeme prohlédnout v cyklu *Z mého skicáku*.

Kromě experimentu pokládá za základní stavební kámen své tvorby také zážitek. Pro Vladimíra Janka je analogová fotografie něco více než technika, je to jiný způsob prožívání reality. Když fotí na film, vnímá proces zaznamenávání obrazu mnohem intenzivněji. Cítí světlo, které dopadá na světlocitlivou vrstvu a vytváří přímou, fyzickou stopu. Je to okamžik, kdy něco skutečného vstupuje do materiálu. Analog by tak přirovnal ke stopě tužky na papír, která je úplně jiná, než stopa grafického pera na tablet. Něco jiného pak autor prožívá, když se fotografický obraz zpracovává elektronicky na čip. Kvality digitální fotografii ale rozhodně nepopírá a v současné moderní době jej bezesporu využívá, jen k ní zaujímá jiný přístup vzhledem k zmiňované formě zážitku.

18 NÁRODNÍ SOUTĚŽ FOTOGRAFIE. *Porota.* Online.Dostupné z: https://www.nasfo.cz/porota/ [cit. 17. 05. 2025].
19 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 12. 5. 2025.

Janek se brání tomu, aby žil ve škatulkách, tvoří obraz a nepřemýšlí kam snímky zařadí. Důležité je pro něj vnitřní sdělení, obsah a pocit. Podle něj nelze všechno popsat slovy, sdělení by totiž mělo být přímo ve fotografii. Janek sám odmítá kategorizovat náměty svých fotografií. Opakovaně se však objevují motivy dokumentu, divadelní fotografie, krajinné fotografie a zátiší, to vše v silném subjektivním pojetí.[20] Při pohledu na jeho práci se nám postupně odkrývají jednotlivé vrstvy – detaily interiérů, nalezené objekty, přírodní zákoutí i neurčité postavy. Někdy dominují krajinné prvky, jindy autor klade důraz na struktury a scénické uspořádání. Emoce, nálady a myšlenky se v jeho snímcích prolínají a hrají zásadní roli, přičemž zachycené okamžiky působí dojmem neukončených příběhů, které si vyžadují divákovu představivost.

Co se týče používaných fotografických přístrojů, tak autorův výběr je různorodý. V době analogové byl věrný značce Pentax, od níž pocházel jeho první kvalitní fotoaparát. Avšak rád také vzpomíná na jeho vůbec první fotoaparát– Petri, se kterým začínal svou cestu. Po kinofilmových přístrojích pak používal i středoformátové a později velkoformátové. V digitální éře přešel na Nikon a v současné době kombinuje nejrůznější techniky, přístupy i přístroje. Jak říká svým žákům: „*Mně je jedno na co budete fotografovat. Vytvářejte obrazy, které budou mít nějaké sdělení a budou tvořit odraz vašich pocitů. Pak je jedno jestli fotografujete na krabici od bot, mobil nebo Nikon Z6.*“[21]

20 BIELESZOVÁ, Štěpánka. *Vladimír Janek: Subjektivní vnímání krajiny.* KROK: kulturní revue Olomouckého kraje. 2018, roč. 15, č. 4, s. 12-17. ISSN 1214-6420. s. 12.

21 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 12.5.2025.

Zátiší s bublinami, Olomouc 1993

Na přelomu 80. a 90. let se Jankova tvorba postupně posouvala směrem k minimalistickému a konceptuálnímu přístupu. Nejstarší fotografie, kterou považuje za koncepčně pojatou pochází z roku 1987 a zobrazuje velmi minimalistické pojetí kovové struktury, kde ústředním činitelem je linie, která rozděluje obraz na větší a menší část (*Pokus o minimální obraz*). V jeho fotografiích od této doby začínají hrát klíčovou roli struktury a plochy. Tento posun reprezentují například i snímky „*Zátiší s bublinami*" (1993) a hlavně série „*Paměť místa*" (1994-1996), minimalistický dokument s nádechem sudkovské nostalgie vznikl v prostorách chátrajícího Augustiniánského kláštera ve Šternberku. [22]

Kolem poloviny 90. let 20. století došlo u Vladimíra Janka k výrazné změně přístupu k tvorbě, jelikož se začal systematicky věnovat pedagogické činnosti. Tento nový styl života se promítá i do jeho fotografické tvorby, která se postupně obrací k figurativním námětům a ke konkrétnímu zachycení lidských námětů. V jeho snímcích je patrná snaha zachytit autentické prožívání a bezprostřední emoce, což přináší fotografiím novou dimenzi. Výrazněji se zde prosazuje reportážní přístup, fotografie jsou ukotvené v konkrétním čase a prostoru a tak nesou znaky dokumentárního záznamu, působí spontánněji než jeho dřívější kompozice. Typickým příkladem z tohoto období je cyklus nazvaný *Dokument zážitku.*

Ve své aktuální tvorbě se Vladimír Janek zaměřuje hlavně na krajinu a experimentuje s formou zátiší. Lidské prvky jsou v jeho krajinných snímcích pouze nenápadné – jemná gesta rukou nebo stopy člověka v přírodě, spíše doplňují, než aby narušovaly její přirozený rytmus. Citlivě vyhledává motivy, kde se přírodní prvky harmonicky prolínají a je zde patrná snaha spojit okamžik reality s vnitřním prožitkem.

22 JANEK, Vladimír. *Fotografie 1987-2012*. Katalog k retrospektivní výstavě v Galerii G, Olomouc, 2012.

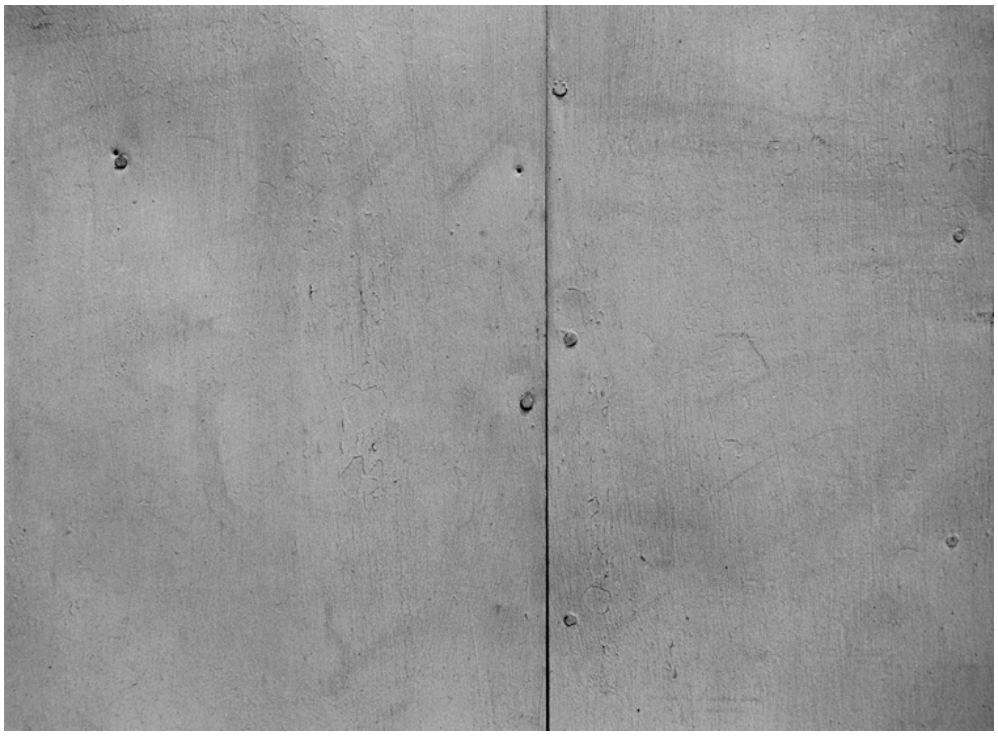

Pokus o minimální obraz, Olomouc 1987

„Já dokumentuji zážitek, buď se jedná o zážitek někoho před objektivem nebo i můj vnitřní.“[23]

23 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 30.1.2025.

Setkání v klášteře, Dolní Kounice 1995

14. 1. Dokument zážitku

Fotografická série Dokument zážitku spojuje dva důležité pilíře autorova života: tvůrčí fotografii a pedagogickou činnost. Cyklus má sice nejasně vymezené hranice, ale vzniká přibližně od 90. let, kdy Janek začal systematicky fotografovat a vyučovat. Tvorba v rámci tohoto souboru přetrvává až do současnosti. Název vzniká až v průběhu a vychází z pedagogického přístupu tzv. zážitkové pedagogiky, kterou Janek hojně uplatňuje ve vyučování.

Hlavním námětem fotografií je tedy zážitek. Snímky zachycují momenty a převážně figurativní scény z výtvarných projektů a letních dílen, realizované pod záštitou DDM Olomouc, kam byl Vladimír Janek v roce 1992 přizván, aby dokumentoval dění. Každý snímek nese stopu bezprostředního prožitku – soustředění, nadšení i překvapení, které děti zažívají nejenom při objevování nových technik a materiálů. Fotografie však neslouží jen jako záznam činnosti, ale jako svědectví o vnitřních emocích a okamžicích radosti. Autor skrze svůj citlivý přístup dává prostor ukázat dětský svět a dává divákovi prostor navnímat křehkou atmosféru zážitků.

Avšak do Dokumentu zážitku zahrnujeme i inscenované fotografie, které nejsou přímým záznamem událostí z výtvarných dílen, ale vycházejí z autorova osobního prožitku a vnitřního světa. Snímky mohou být volnější interpretací emocí, atmosféry či vzpomínek. I když nevznikly přímo při samotných dílnách, jsou rovnocennou součástí vyprávění a přinášejí další vrstvu autentického vnímání zážitku. Jak sám Janek říká: „*Při práci s obrazem nepracuji s popisem, ale s pocitem. Ten pro mě vždy byl rozhodující.*“

Cílem zmiňovaných výtvarných dílen bylo, aby účastníci něco prožili formou zážitku. Projekty probíhaly na místech s velmi silnou atmosférou, kterými byly často kláštery. Například Rosa Coeli je půvabné místo v Dolních Kounicích (nedaleko Brna) a jde o bývalý gotický klášter, jehož fragmenty zdí se tyčí k nebi a vytváří tak místo, kde se minulost a magická atmosféra skloubí v jedinečnou harmonii.[24] Své o tom věděl i známý český básník Jan Skácel, na kterého pobyt na tomto místě udělal takový dojem, že o tom napsal báseň Rosa Coeli. Mimo jiné Janek vzpomíná, že Skácelovy básně si předčítaly i na nedávném plenéru v Lužních lesích u Sluňákova a využili je pro naladění kreativní atmosféry před fotografováním.

Na zmiňovaném magickém místě strávili lektoři Vladimír Janek a Petr Exler společně s účastníky letní výtvarné dílny několik nezapomenutelných nocí. Přespávali pod širým nebem v hlavní lodi opuštěné katedrály, kde je před usnutím provázel pohled na nekonečnou hvězdnou oblohu. Atmosféra prostoru, prolnutá tichem a chladem umocnila celkový zážitek z výtvarných aktivit, kterými žili během dne. Šlo o silný, komplexní prožitek, jenž zasáhl nejen děti, ale i samotné lektory. Janek vnímal tuto příležitost jako ideální moment pro fotografování – kdy bylo možné zachytit podstatu společného zážitku v jeho nejčistší podobě.

24 EXLER, Petr. *Rosa coeli, aneb, Setkání v klášteře.* [Olomouc, 1994].

Setkání v klášteře (Andělé), Zelená hora 2002

Setkání v klášteře (Anděl), Zelená hora 2002

Dále navštívili i areál na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou od architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela, klášter v Kladrubech či Lednicko-valtický areál. Nedaleko zámku Lednice se pak nachází Chrám Tří Grácií, kam vyrazili Vladimír Janek a Petr Exler s dětmi. Původně plánovali přenocovat pod širým nebem, rozprostřít karimatky před ochozem a usínat pod hvězdnou oblohou. Plány jim však překazila nečekaná silná bouřka, která je donutila najít útočiště přímo v krytém ochozu chrámu. I přes nepřízeň počasí se tato noc proměnila v další intenzivní zážitek – blízkost přírody, zvuky deště a tajemná atmosféra historického místa vytvořily nezapomenutelné okamžiky, které se hluboce otiskly do společné paměti všech účastníků a vytvořily tak silné zážitky.

Moment a silný zážitek, na který Janek také nostalgicky vzpomíná se vztahuje k fotografii, kterou osobně přezdívá „*bahňáci*“ a která ukazuje silný náboj spontaneity. Byl odpolední klid, lektoři odpočívali ve spacáku a Janek měl fotoaparát položený vedle sebe na zemi. Uslyšel hluk a povyk, nevěděl však, co se děje. Otevřel oči a po schodech běží tlupa zabahněných bytostí, objevují se ale z ničeho nic. Janek bere do ruky fotoaparát, stihne jen 3 expozice a bytosti zase utíkají pryč. Dopoledne totiž pršelo a děti se během výtvarné dílny vyválely v bahně a přiběhly. Udělali to jenom tak, jelikož vnitřně byly na notě přírodního člověka.

Cesty do pravěku, 1993

Cesty do pravěku, Dolní Věstonice, 1993

Výtvarné projekty proběhly na nejrůznější zajímavá témata, za zmínku stojí například *Cesty do pravěku* (1994). Dílna se konala v inspirativním prostředí Dolních Věstonicích na Jižní Moravě, proslulém archeologickými nálezy z doby lovců mamutů. Děti se zde doslova přenesly do dávných časů, například vyráběly vlastní pravěké oblečení z přírodních materiálů a v těchto oděvech pak hrály hry, které napodobovaly život tehdejších lidí. Pořádal se i lov. Děti si stavěly přístřešky, otloukaly pazourky, vytvářely nástěnné malby i keramické nádoby.[25] Téměř všechny dílny byly doprovázeny rituály, třeba se během večerů u ohně hrálo na hudební nástroje, což je také forma zážitku.

Cesty do pravěku, Dolní Věstonice, 1993

Jak již bylo zmíněno, cyklus Dokument zážitku je stále otevřený. V současné době DDM Olomouc též pořádá letní výtvarné dílny, avšak Janek zde má již jinou funkci než v dřívějších dobách. Působí jako vedoucí lektor dílen, z čehož vyplývá, že již nemá dostatek prostoru na autorskou dokumentární tvorbu a zároveň kvalitní pedagogické vedení žáků. Přesto v posledních 3 letech fotografuje masopustní reje, pořádané výtvarným oddělením a vybrané fotografie zařazuje do širšího cyklu Rituálů a slavností, které dokumentárně zachycuje v regionu města Olomouce. [26]

25 EXLER, Petr. *Petr Exler: ve znamení raka : výběr z tvorby 1980-2011* : [výstava k jubileu v Galerii G, Olomouc, 5.10.-29.10.2011. Olomouc, 2011. ISBN 978-80-260-0471-4. s. 32.

26 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 30.1.2025

Snímky z představení *Tracyho tygr*, 1996.

14. 2. Divadelní fotografie

Divadelní fotografie od Vladimíra Janka se vyznačují jedinečným zachycením momentů, které překračují hranice běžného záznamu představení a transformují je v silné vizuální zážitky. Nejvýznamnější snímky pochází z inscenace Tracyho tygr (1994, režie A. Palarčíková). Fotografie přináší fascinující kontrast mezi světlem a stínem, pohybem a statičností. Objevují se postavy v bílých pláštích, které vytvářejí iluzi nezřetelnosti a tajemství. Tento vizuální prvek, kdy na první pohled není zřejmé, co se na scéně děje, podtrhuje surrealistickou atmosféru představení a přenáší diváka do světa, kde jsou hranice mezi realitou a fantazií rozmazané. Zmíněné fotografie v sobě nesou jistou vizuální a atmosférickou podobnost s tvorbou divadelního fotografa Jaroslava Krejčího, který byl pro Janka velkým vzorem a učitelem.

Tracyho tygr je novela amerického spisovatele Williama Saroyana, jenž vypráví příběh mladého muže jménem Thomas Tracy, který v sobě nosí „tygra“ – symbol touhy, vášně, svobody a individuality. Je však viditelný pouze pro něj. Děj se rozvíjí, když Tracy potká dívku jménem Laura, do které se zamiluje. Jejich vztah ale komplikuje právě přítomnost tygra, který představuje Tracyho skutečné já, jeho nespoutanost a touhu po svobodě. Postupně se jeho tygr stane viditelným i pro ostatní a příběh přeroste v symboliku lidské podstaty, snů a svobody.

Autorovy další významné divadelní snímky pochází například z představení Hořící žirafy (1994, režie D. Drábek). Nutno podotknout, že Janek sám kdysi divadlo hrál, paralelní vzpomínka pochází z konce 80. let, kdy byl Janek přizván do alternativního amatérského souboru – Divadlo f kufru. Členové byli jeho kamarádi, učitelé dramatické výchovy na ZUŠ či muzikanti. Jednalo se o experimentální loutkové divadlo, kde se loutkou stával objekt či subjekt herce (loutkou například byla papírová vlaštovka). Vladimír Janek plánoval, že bude fotografovat přímo v centru dění a zároveň plnit roli herce, nakonec se mu však nepovedlo nic vytvořit, jelikož zjistil, že není možné obě funkce současně konat.[27]

27 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 28.2.2025.

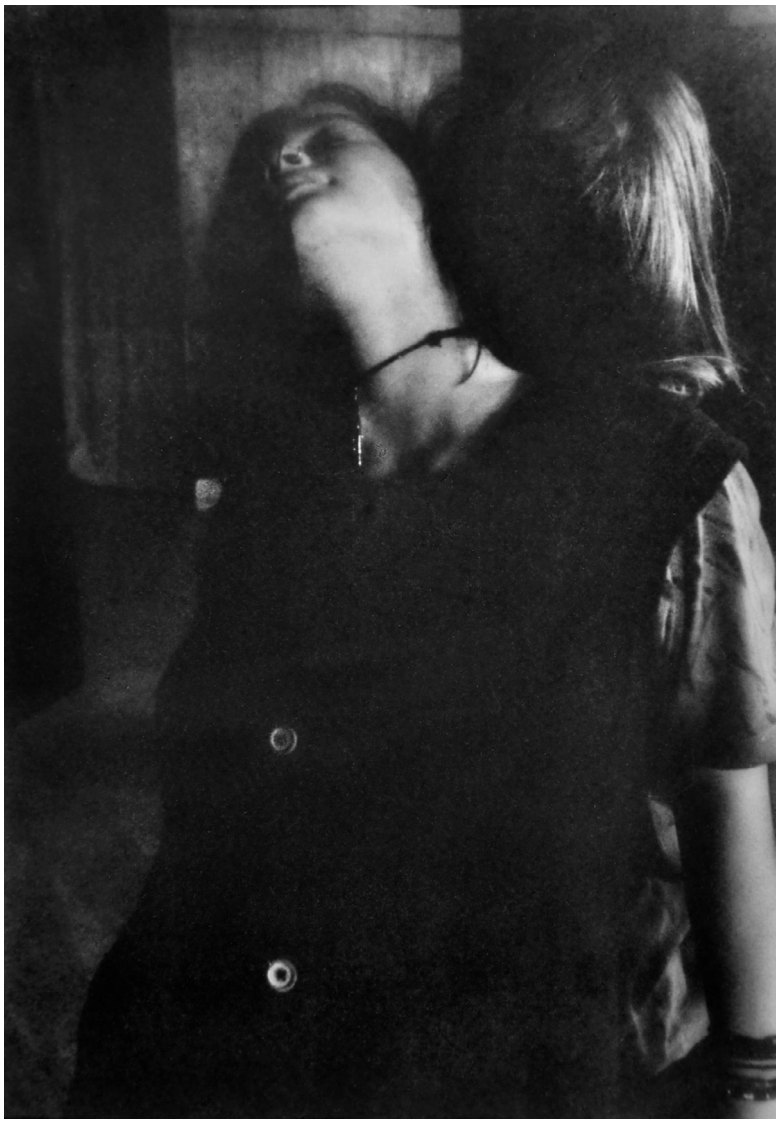

Snímky z představení *Tracyho tyg*, 1996.

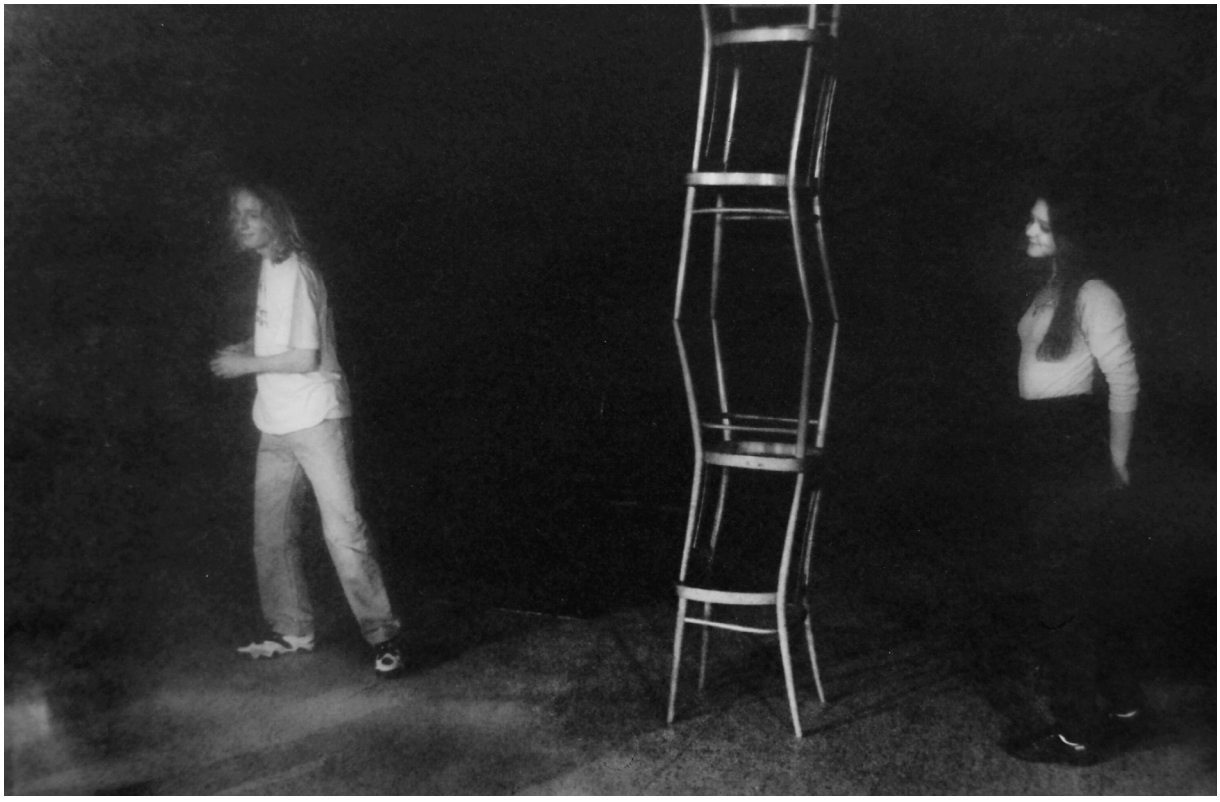

Paměť místa, Augistiniánský klášter Šternberk, 1994

14. 3. Zátiší

Zátiší je častým námětem Jankových fotografií a zobrazuje jej v různorodých formách. Náměty je možno rozdělit do několika tematických okruhů, které se opakovaně objevují v jeho práci a společně vytvářejí bohatou škálu vnímání světa skrze drobné detaily a hlavně příběhy věcí.

Paměť místa

Soubor *Paměť místa*, vzniklý v letech 1994-1996, vyobrazuje zátiší z prostředí Augustiniánského kláštera ve Šternberku. Janek fotografuje zdejší nalezené předměty, vstupuje například do opuštěné místnosti, kde na zemi objevuje několik skleněných bání na světla a fotografuje jednu, kterou vyhodnotil jako nejvhodnější pro svůj snímek. Kulovitý tvar a odlesk evokuje na první pohled podobu jablka, čímž získává fotografie nečekaný rozměr. Janek rovněž snímal pohledy skrze stará skleněná klášterní okna, jejichž jemná melancholie připomíná zátiší z tvorby Josefa Sudka.

Paměť místa, Augistiniánský klášter Šternberk, 1994

Paměť místa, Augistiniánský klášter Šternberk, 1994

Paměť místa, Augistiniánský klášter Šternberk, 1994

I věci mají své příběhy

I věci mají své příběhy je důležitý dlouhodobý soubor, ve kterém autor mapuje své setkání a vztah s věcmi. Jedná se o věci, které autora potkají buď náhodně nebo ke kterým má nějaký vztah. Prostřednictvím těchto fotografií Janek ukazuje, že i zdánlivě obyčejné věci mohou nést stopy lidské přítomnosti, emocí či paměti a stávají se tak tichými svědky našich životních příběhů. Ukázkovým příkladem je snímek *Židle mých prarodičů* (2011), který je pokládán za možný iniciační motiv, kde Janek začíná se zátiším více experimentovat a přikládat větší důraz barevnému pojetí fotografie. Podobná je pak fotografie zachycující pohovku (2017), která vypráví tichý příběh o čase, který na ní zanechal své stopy. Opotřebení, vybledlé látky a vryté záhyby nesou paměť všech, kteří na ní v průběhu let usedli a pohovka se tak stává němým svědkem každodenních rozhovorů.

Olomouc 2017

Židle mých prarodičů, 2012

Janek má blízko k duchovním motivům, často proto inklinuje k prostředí klášterů a kostelů - míst nabitých duchovní energií, historií a symbolikou. I proto zde nachází a fotografuje zátiší. Fotografie nazvaná *Velikonoční* (2013) pochází z prostředí Kláštera Broumov, který je považován za místo s velmi silnou atmosférou. Snímek je pořízen technikou dvojité expozice. Dominantním prvkem celé kompozice je tmavý drát, jehož křehké a spletité linie připomínají trnovou korunu – symbol Kristova utrpení a oběti, který pak dal fotografii její název. Z prostředí tohoto kláštera vznikla i fotografie s červeným akcentem, jenž symbolizuje utrpení řádových sester, které zde kdysi pobývali v nelidských podmínkách. Dalším příkladem zátiší s duchovním motivem může být snímek zobrazující látku z olomouckého Kostela sv. Kateřiny (2017).[28]

28 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 28. 2. 2025.

Velikonoční, Klášter Broumov 2013

Klášter Broumov 2013

Kostel sv. Kateřiny, Olomouc 2017

Vladimír Janek ke své tvorbě říká:

„Fascinuje mě fotografie, která ve mně stále vyvolává hledání a obsahuje tajemství. Mám rád snímky, které diváka nenechají v klidu, které nejsou definitivní a ponechávají prostor pro vlastní interpretaci.“[29]

29 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 28. 2. 2025.

14. 4. Struktury

Samotná struktura v přímém slova smyslu většinou není pro Vladimíra Janka hlavním cílem, jeho zájem se soustředí spíše na to, jak v těchto strukturách uplatnit své kreativní vidění a nalézat v nich symboliku. V neurčitých tvarech zdí, kovů či kamene objevuje náznaky postav, předmětů a scén, k nimž si intuitivně domýšlí vlastní příběhy. V těchto abstraktních fragmentech se totiž zrcadlí možná představa. Jedna ze stěn broumovského kláštera tak náhle připomene Golgotu, místo ukřižování Ježíše Krista. Tři kříže se vynořují z prasklin zdi, jakoby je tam čas vepsal dávno před tím, než si jich někdo všiml. Dalším příkladem může být snímek *Svatá rodina*, jež zachycuje texturu židovského náhrobku evokující symbolické zobrazení svaté rodiny s důrazem na centrální postavy Josefa, Marie a Ježíška. A nakonec obraz bez názvu. Jen tři stylizované postavy, kráčející vpřed… nebo snad odcházející?

Golgota, 2020

Svatá rodina, nedatováno

Bez názvu, nedatováno

Setkání, Louka 2010

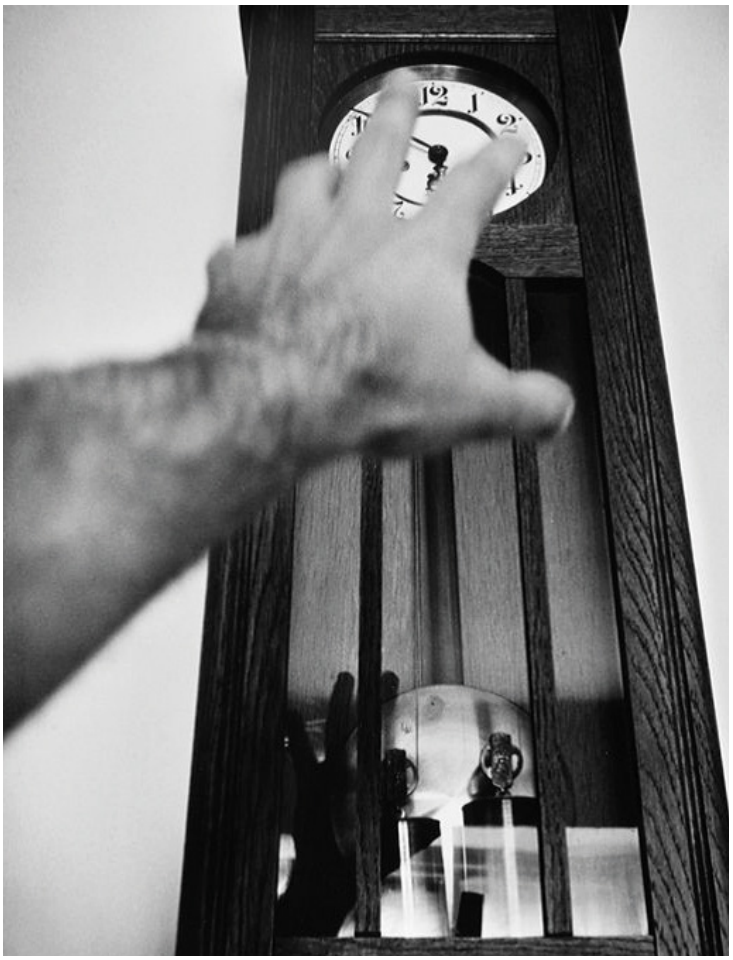

Olomouc 1988

Dalším příkladem fotografie struktury náhrobku je pak snímek *Setkání (2010)*. Ústředním motivem je zde stín jakoby mávající ruky, jenž se jemně promítá přes texturu kamene a vytváří dojem pomíjivého, tichého pozdravu mezi světy. Tento prvek natažené ruky evokující pozdrav nebo setkání se objevuje opakovaně v různých formách – také ve snímcích *Pozdrav krajině (1993)* nebo *Olomouc (1988)*. Co vlastně znamená ono zdánlivě jednoduché gesto ruky? Je to volání, snaha navázat kontakt, nebo jen tiché přijetí osudu? Může jít o symbolickou snahu překlenout vzdálenost mezi člověkem a krajinou, mezi minulostí a přítomností či mezi tím, co bylo a co bude?

Pozdrav krajině, 1993

8/7/2019

14. 5. Z mého deníku + Z mého skicáku

Z mého deníku

Zhruba od roku 2012 začíná Janek systematicky dokumentovat dění kolem sebe formou fotografického deníku. Vznikají tak spontánní a bezprostřední snímky, pořízené na mobilní telefon, které zachycují drobné fragmenty každodenní reality. Nejde však o pouhé zaznamenávání reality, ale o osobní vnímání a interpretaci setkání s okolním světem. Autor se zaměřuje především na věci, často všední a opomíjené předměty, které jej na cestách a v každodenním životě zaujmou. Každý z těchto objektů pro něj představuje setkání, za nímž se může skrývat osobní význam.

19/9/2012

5/4/2017

20/8/2018

4/2/2017

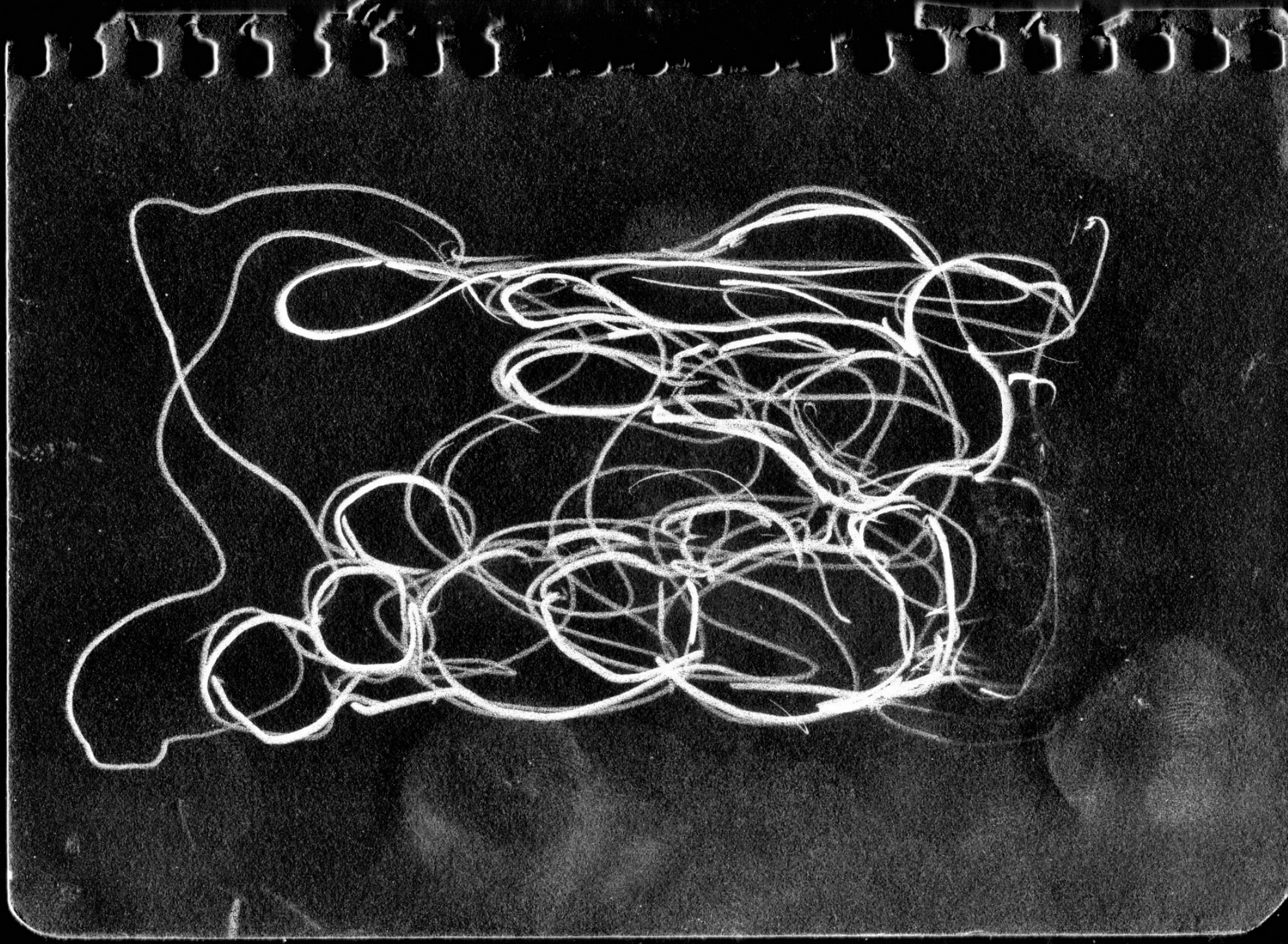

Z mého skicáku

Vedle fotografického deníku vzniká také soubor *Z mého skicáku*, kde Janek propojuje dvě zdánlivě odlišné techniky, které však v jeho pojetí splývají v jeden celek. Mezi kresbou a fotografií tak mizí hranice, někde mezi světlem a stopou tužky pak vznikají obrazy, které jako by si samy hledaly cestu na papír. V této kombinované technice Janek experimentuje s přímým kontaktem jeho rychlých automatických kreseb a světla na fotografický papír, čímž rozšiřuje svůj vizuální jazyk o další kreativní přístup. Je to hra, možná pokus, možná potřeba zaznamenat cosi pomíjivého. Výsledné práce mají nádech autenticity a surovosti.

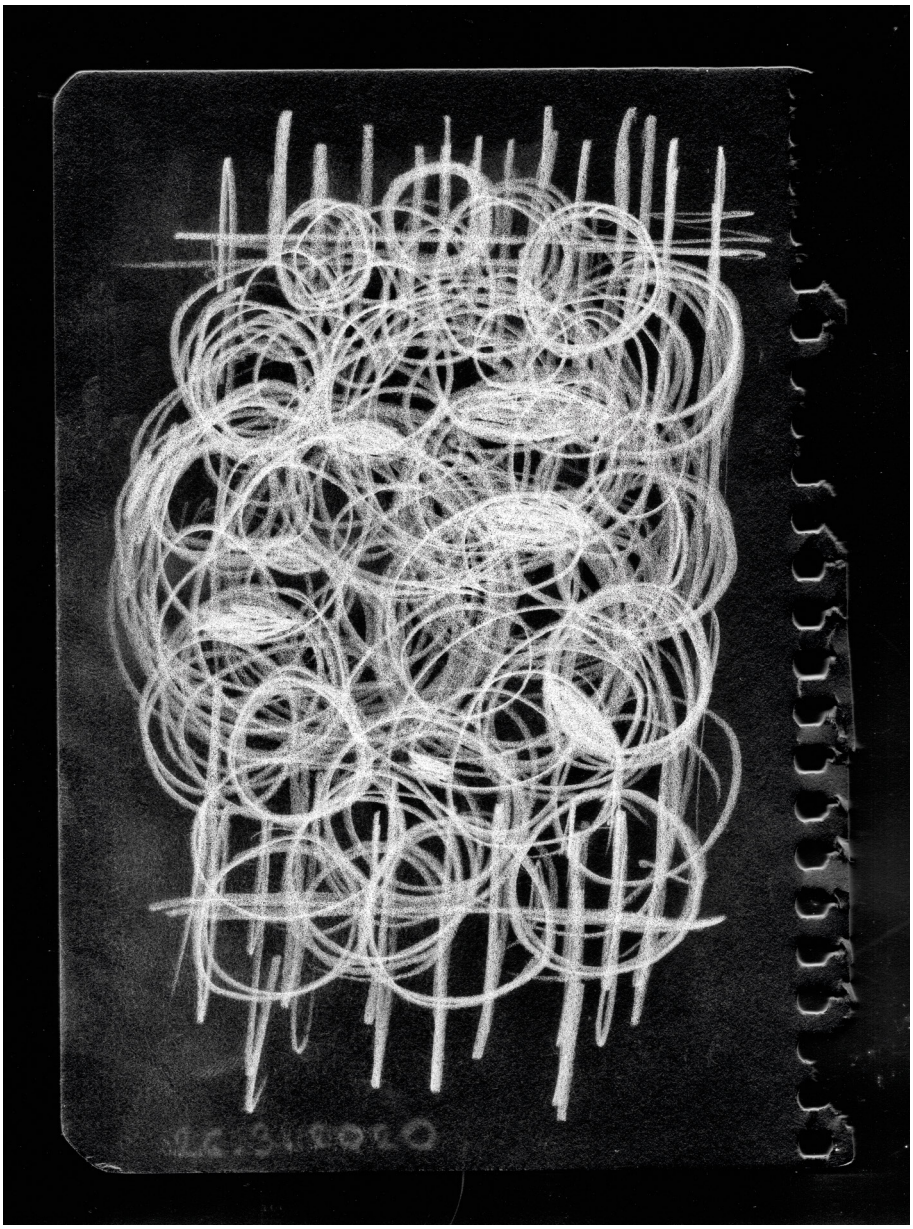

Z mého skicáku, 2016-2022, kombinovaná technika

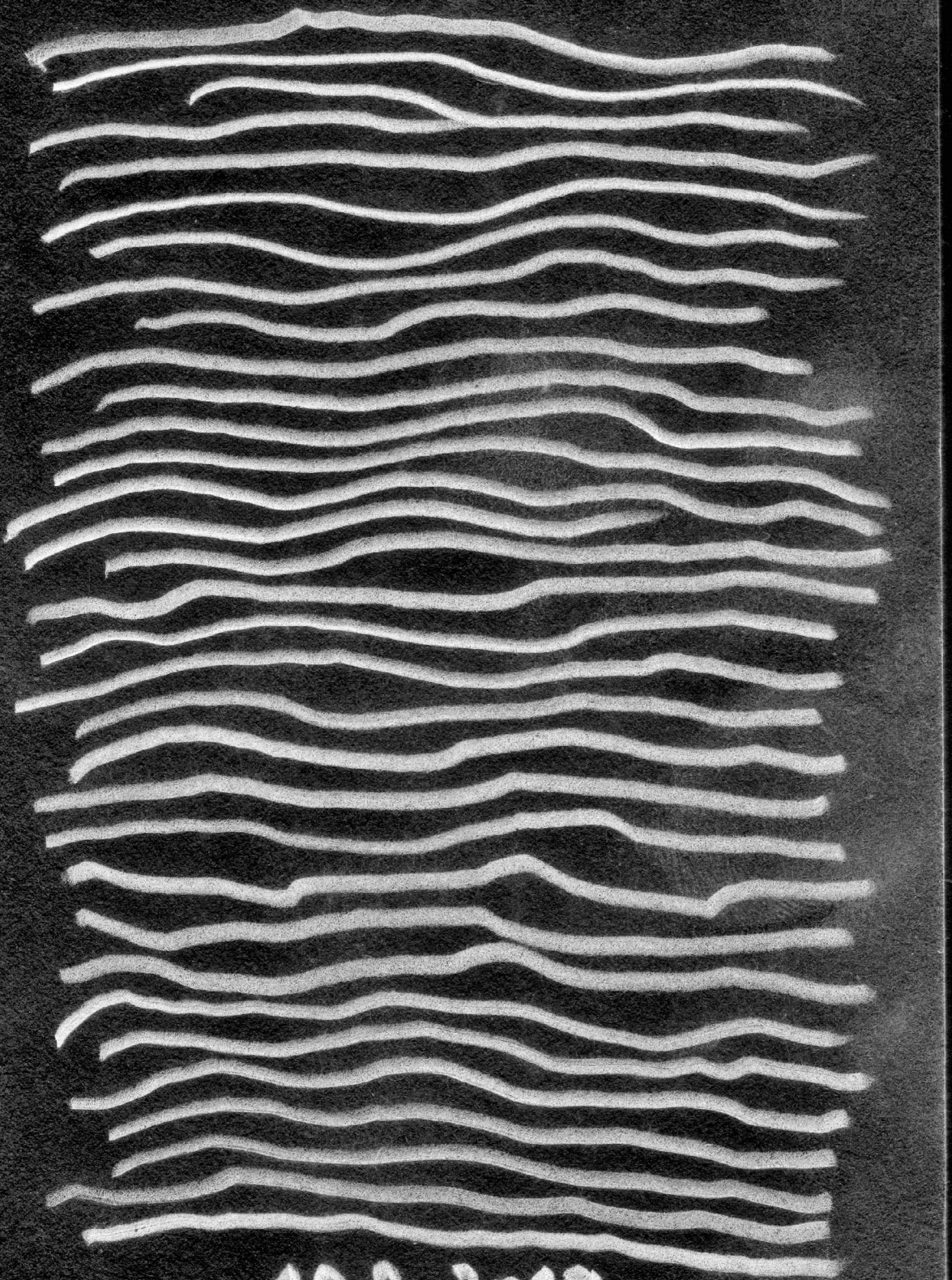
10.2.2019

Z cyklu Obrazy lesa, Bradlo, 1996

14. 6. Krajinná fotografie

Vladimír Janek svou krajinnou fotografii nehledá v odlehlých nebo dramatických scenériích, ale naopak v blízkosti města, na jeho periferiích, kde odkrývá archetypální vrstvy krajiny. Nefiguruje zde jako pouhý pozorovatel, ale vede s krajinou tichý dialog, naslouchá jejím příběhům a promítá do svých snímků osobní vnímání a prožitek. Jak sám říká: „*Jsem městský člověk, ale potřebuji kontakt s krajinou. Fotografování v krajině je pro mě formou meditace, rozhovoru s krajinou.*“[30] Málokdy fotografuje krajinu s přítomností člověka; spíše se obrací do svého nitra a mapuje své vlastní pocity. Fotografování pro něj není popis reality, ale proces, během kterého krajina slouží jako zrcadlo nálad, vzpomínek a vnitřních otázek.

Obrazy Lesa

Jedním z dlouhodobých cyklů jsou *Obrazy lesa*, které patří k počátkům jeho tvorby a ukazují cit pro světlo, strukturu a atmosféru krajiny. Zachycují romantické vnímání krajiny, autor se zde často soustředí na detaily, například na strukturu kůry stromů, nebo na širší pohledy, kdy sleduje, jak se množství kmenů vlní v krajině a vytváří tak téměř rytmické kompozice.

30 JANEK, Vladimír. *Vladimír Janek a Fotoskupina Cesta.* Publikace vychází k výstavě Cesta z města a jiné fotografie 9. 11. - 26. 11. 2022. Galerie města Olomouce, 2022.

Z cyklu Obrazy lesa, Bradlo, 1996

Vzpomínka, 2010, kombinovaná technika

Soubor *Z večerních obrazů* zachycuje podvečerní náladu krajiny, kdy světlo postupně slábne a krajina získává jemné, tlumené tóny. Motivy se soustředí na jednoduché, přirozené scény, například na balíky sena, které v tomto světle působí klidně a meditativně. S tímto tématem souvisí také kresba balíku sena (*Polní krajina, 2010*) vytvořená kombinovanou technikou, kdy volnou kresbu využívá jako matrici pro fotogram. Stejnou technikou je vzniklá i autorova oblíbená fotografie *Vzpomínka (2010).*

Z večerních obrazů, Lázně Kynžvart 2010

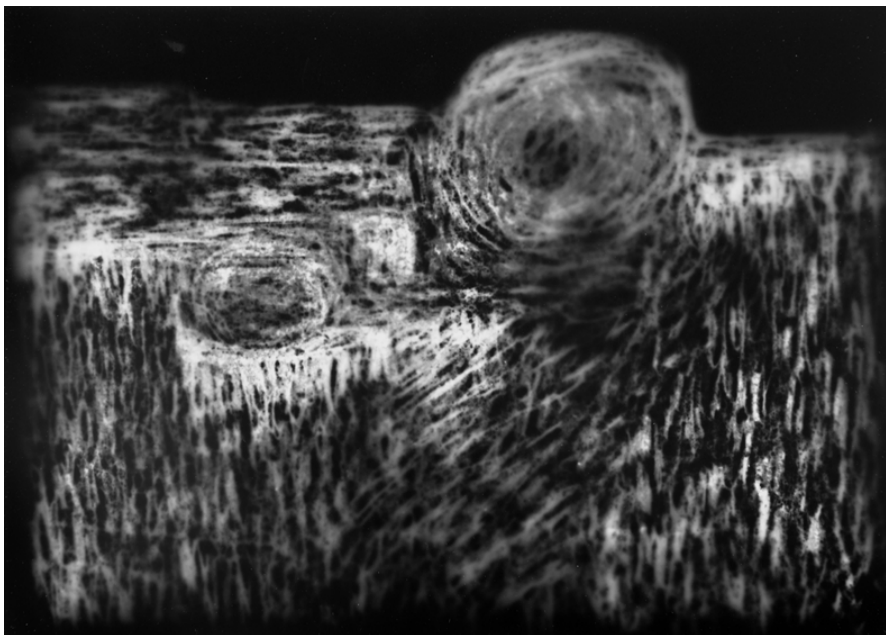

Polní krajina, 2010, kombinovaná technika

Olomouc 2018

V průběhu let autor tvoří různé pohledy na nejrůznější formy krajin: *Archetypální (2010), Zakázaná (2010), Zimní nebo Minimální krajina*. Zobrazuje také pocity, které v něm krajina vyvolává. Samotu vyobrazuje přes samotně stojící strom na periferii, kde procházel několik roků. (*Dalov, 2009*).

Archetypální krajina, Holický les 2010

Minimální krajina, 2014

Dalov 2009

Olomouc 2018

Výjimečným případem, kdy Janek dokumentuje lidský zásah do krajiny můžou být snímky malých opuštěných staveb, jejichž původní účel je dnes již nejasný a zapomenutý. Ve svých fotografiích se zamýšlí nad osudem těchto budov, které dnes stojí osaměle a bez zjevného smyslu uprostřed krajiny. Kdysi snad plné života, teď se stávají tichými pozorovateli a zároveň symbolem pomíjivosti lidských zásahů do přírodního prostředí.

Dalov 2010

V roce 2021 vytvořil sérii fotografií, ve které se volně inspiruje židovskou historií města Třebíč. Téma židovského osudu se zde neobjevuje přímo, ale je symbolicky odraženo v jednotlivých vizuálních motivech. Pracuje s prvky mříže, strukturou oprýskaných zdí, starých jabloní či vzoru koberce, připomínajícími tradiční židovské obchodnické řemeslo. Opět je využito dvojité expozice.

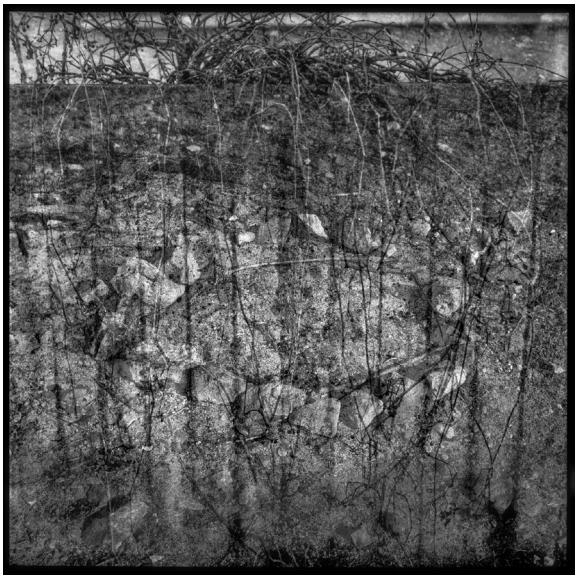

Třebíč 2021

Úplně nejnovější tvorbou je cyklus *Letní resorty v zimě*. Po dobu posledních let fotografuje prázdné a opuštěné letní areály v době, kdy se příroda ukládá ke spánku a vše se připravuje na novou sezónu. Snímky vyjadřují ticho, které se rozprostírá nad těmito opuštěnými místy, jež jinak bývají plná smíchu, křiku dětí, slunce a teplého písku. Najednou tam není nikdo. Janek se toulá prázdnými kouty v době, kdy letní radovánky dávno umlkly a příroda jako by držela dech. Zima zde neznamená konec, spíš přestávku – prostor pro nový pohled. Příkladem je fotografie zamrzlého Balatonu, která až evokuje fragmenty mořského pobřeží někde v arktické oblasti.[31] Je zde chlad, samota i zvláštní krása, kterou bychom v létě možná přehlédli.

31 Rozhovor s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 12.5.2025.

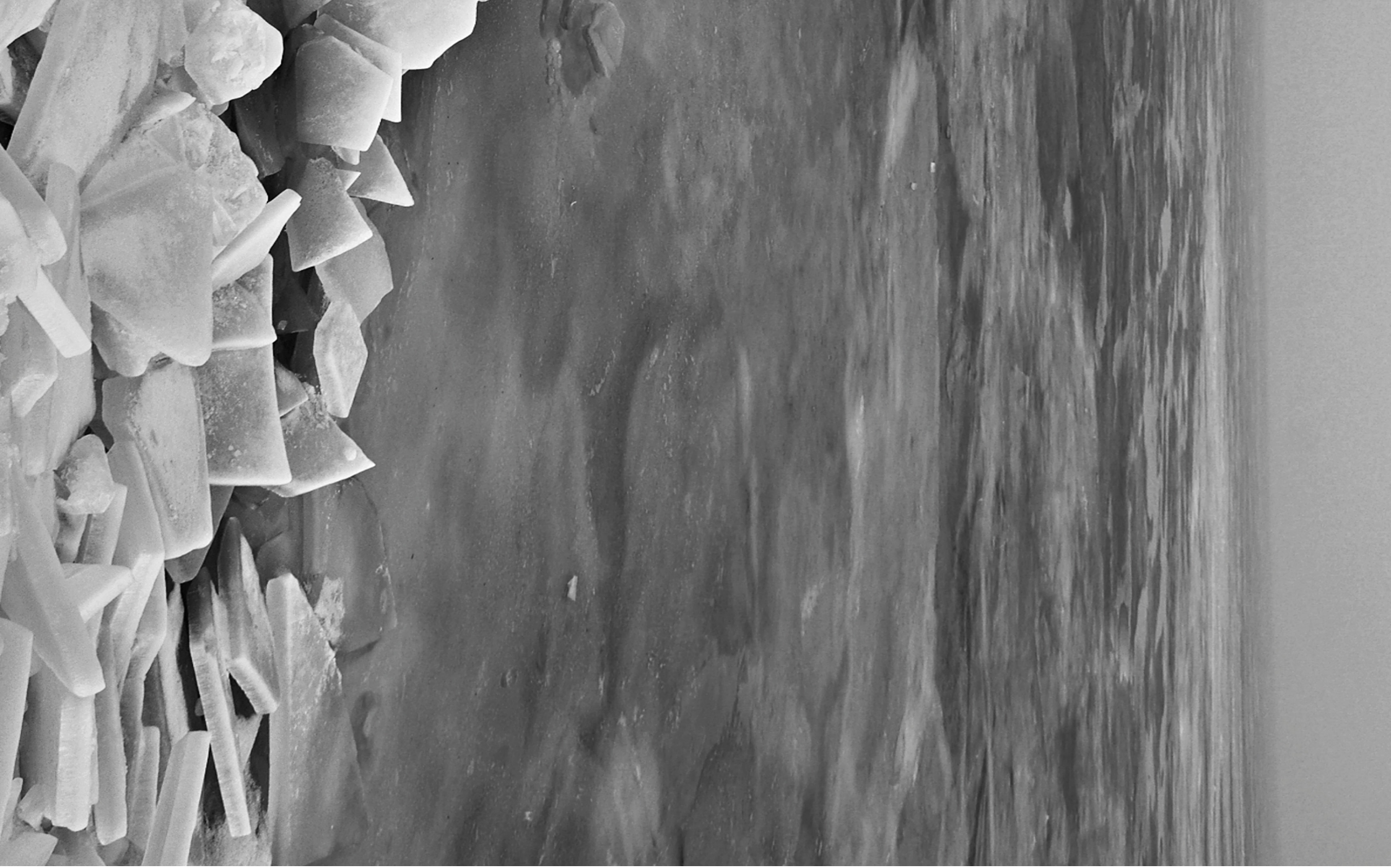

Ze souboru Letní resorty v zimě, Balaton 2018

Závěr

Teoretická bakalářská práce byla věnována osobnosti Vladimíra Janka: olomouckého fotografa a pedagoga. V prvních kapitolách jsem shrnula jeho životní příběh od úplných počátků a věnovala jsem se tak klíčovým momentům jeho života. Krátce jsem přiblížila jeho pedagogickou činnost a největší pozornost byla soustředěna na fotografickou tvorbu. Zmínila jsem důležité osobnosti, které Janka ovlivnili v tvorbě – jeho učitel fotografie Bořek Sousedík, dlouholetý kolega Petr Exler či divadelní fotograf Jaroslav Krejčí. Poté jsem ukázala a představila výběr nejpodstatnějších souborů i samostatných snímků z Jankova archivu. Jednotlivé kapitoly byly věnovány žánrům fotografie jako je krajina, zátiší, divadelní fotografie i dokumentární přístup (cyklus *Dokument zážitku*) či experimentálnější formy (*Z mého skicáku*).

Informace jsem čerpala především z našich setkání a rozhovorů v DDM Olomouc, kde jsme dlouze rozebírali nejenom fotografický svět. Cenným zdrojem mi byly také dva vyšlé katalogy k Jankovým výstavám (*Fotografie 1987-2012, Vladimír Janek a Fotoskupina Cesta*).

V průběhu vzniku této práce jsem měla možnost nahlédnout do způsobu, jakým Vladimír Janek přemýšlí nejen o fotografii, ale i o životě jako takovém. Velmi přínosné pro mě byly i jeho pedagogické zkušenosti, o které se ochotně podělil. Jeho názory, postoje a životní zkušenosti mi umožnily ještě více nahlížet na fotografii nikoli pouze jako na výtvarné médium, ale jako na nástroj hlubšího poznání. Za důležitý přínos považuji i formy vzájemné reflexe a otevřenost zpětné vazby. Ukázalo se, že každý z nás může občas vnímat svět a fotografii odlišně – právě toto různorodé vidění nás však obohacuje a vede k hlubšímu zamyšlení nad významem samotného obrazu, jeho sdělením i úlohou v současné době. Různé pohledy nás vedly k přemýšlení a otevřenosti vůči jiným interpretacím, což vnímám jako jeden z nejcennějších výstupů celé spolupráce.

Použité internetové zdroje

GALERIE MĚSTA OLOMOUCE. *Vladimír Janek*. Online.Dostupné z: https://www.galerie-mesta-olomouce.cz/www.uvuo.eu/janek/janek_info.html

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE OLOMOUC. *Kontakty.* Online.Dostupné z: https://www.ddmolomouc.cz/o-nas/kontakty.

NÁRODNÍ SOUTĚŽ FOTOGRAFIE. *Porota*. Online.Dostupné z: https://www.nasfo.cz/porota/.

OLOMOUCKÁ PALETA. *O nás.* Online. Dostupné z: https://olpaleta.webnode.cz/o-nas/.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA UPOL. *Učitel roku Olomouckého kraje | Vladimír Janek* (Dům dětí a mládeže Olomouc). Online. 2023. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=dbrkwJhdHzI.

ŽURNÁL UPOL. *Olomoucký kraj zná své letošní učitele roku, portál U21 přinese jejich pedagogické reflexe.* Online. 2023. Dostupné z: https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/olomoucky-kraj-zna-sve-letosni-ucitele-roku-portal-u21-prinese-jejich-pedagogicke-reflexe/

GALERIE MĚSTA OLOMOUCE. *Cesta z města a jiné fotografie*. Online. Dostupné z: https://www.galerie-mesta-olomouce.cz/aktualita/cz/261.

GALERIE MĚSTA OLOMOUCE. *4 olomoucké fotografické školy*. Online. Dostupné z: https://www.galerie-mesta-olomouce.cz/aktualita/cz/121

GALERIE MĚSTA OLOMOUCE. *Ateliery/24.* Online. Dostupné z: https://www.galerie-mesta-olomouce.cz/aktualita/cz/370.

GALERIE MĚSTA OLOMOUCE. *Studio G21*. Online. Dostupné z: https://www.galerie-mesta-olomouce.cz/galerie-studiog21/cz.

ČESKÝ ROZHLAS. *Fotografie Vladimíra Janka v Galerii Vinohradská 12.* Online. 2018. Dostupné z: https://informace.rozhlas.cz/fotografie-vladimira-janka-v-galerii-vinohradska-12-7738455.

AKADEMIE ALTERNATIVA. *Mgr. Petr Exler, Ph.D.* Online. Dostupné z: https://www.akademiealternativa.cz/lektori/mgr-petr-exler-ph-d.

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC. *Milena Valušková: Fotografie 1971 – 2017.* https://muo.cz/vystavy/milena-valuskova-fotografie-1971-2017/

Rozhovory

Rozhovory s Vladimírem Jankem, DDM Olomouc, 12.12.2024, 14.1.2025, 30. 1. 2025, 28.2.2025, 12.5. 2025.

Použitá literatura

JANEK, Vladimír. *Fotografie 1987-2012*. Katalog k retrospektivní výstavě v Galerii G, Olomouc, 2012. ISBN neuvedeno.

JANEK, Vladimír. *Vladimír Janek a Fotoskupina Cesta* (K. Adámková, J. Gottfried, B. Chlébková, V. Krša, A. Navrátilová, P. Nezval, V. Ondrák, J. Vykydalová, T. Vynikal, L. Pokorný). Publikace vychází k výstavě *Cesta z města a jiné fotografie*, 9. 11. - 26. 11. 2022. Galerie města Olomouce, 2022. ISBN neuvedeno.

JANEK, Vladimír. *Tvůrčí fotografie v procesu volnočasového vzdělávání/ 1994-2014.* Dům dětí a mládeže Olomouc, 2016. ISBN neuvedeno.

BIELESZOVÁ, Štěpánka. *Výchova a vzdělávání dospělých v oblasti fotografie: přehledová studie k problematice vzdělávání fotografů v Olomouci v letech 1907-2012.* Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4174-0. Dostupné z: https://kvv.upol.cz/images/upload/files/Bieleszova.pdf

BIELESZOVÁ, Štěpánka; JANEK, Vladimír; KLESNIL, Svatopluk; SOSNA, Jiří a ZATLOUKAL, Petr. *4 olomoucké fotografické školy*: Galerie města Olomouce 6.3.-30.3.2019. [Olomouc]: Unie výtvarných umělců Olomoucka, 2019. ISBN 978-80-270-5559-3.

BIELESZOVÁ, Štěpánka. *Vladimír Janek: Subjektivní vnímání krajiny*. KROK: kulturní revue Olomouckého kraje. 2018, roč. 15, č. 4, s. 12-17. ISSN 1214-6420.

POSPĚCH, Tomáš. VIZUALISMUS A JEHO POJETÍ FOTOGRAFIE JAKO FOTOGRAFIE. Online. Dostupné z: https://vvp.avu.cz/app/uploads/2014/08/sesit-13-2012-pospech.pdf.

BIRGUS, Vladimír a SCHEUFLER, Pavel. Česká fotografie v datech 1839-2019. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-0535-9.

BIRGUS, Vladimír a MLČOCH, Jan. Česká fotografie 20. století. Praha: KANT, c2009. ISBN 978-80-7437-026-7.

Bořek Sousedík. Fotografie: [Katalog výstavy]. Brno, 1986.

EXLER, Petr. *Petr Exler: ve znamení raka : výběr z tvorby 1980-2011* : [výstava k jubileu v Galerii G, Olomouc, 5.10.-29.10.2011. Olomouc, 2011. ISBN 978-80-260-0471-4.

EXLER, Petr. *Rosa coeli, aneb, Setkání v klášteře*. [Olomouc, 1994].

Cesty do pravěku: Vlastivědné muzeum Olomouc, 10.-30.1.1994, muzeum Litovel, únor 1994, zámek Vlašim, květen 1994, zámek Mikulov, září 1994. [Olomouc, 1994].

Setkání s kamenem. Vlastivědné museum Olomouc, 3.-26. listopadu 1992, Galerie Šternberk, 11.-29. května 1993, Mikulov, září 1993. [Olomouc, Votobia, 1992].

Jmenný rejstřík

B

Birgus, Vladimír 29
Braun, Matyáš Bernard 24

D

Demartini, Hugo 31
Drábek, David 47

E

Exler, Petr 21, 24, 29, 32, 41, 43, 89

H

Havel, Václav 31
Hochová, Dagmar 31

J

Jirků, Boris 24

K

Klesnil, Svatopluk 33
Koblasa, Jan 24
Kornatovský, Jiří 24
Krejčí, Jaroslav 30, 31, 33, 47, 89
Kyndrová, Dana 25

L

Lindovský, Jiří 24

M

Macků, Michal 26, 33, 35
Matějů, Věra 25

P

Palarčíková, Alena 47
Polívka, Bolek 30
Poullain, Chantal 30
Přeček, Ivo 33
Puchnarová, Dana 24

S

Santini, Jan Blažej 24, 43
Saroyan, William 47
Seifert, Jaroslav 31
Schubert, Miroslav 26
Skácel, Jan 41
Sousedík, Bořek 17, 28, 29, 89
Stibor, Miloslav 33, 35
Sudek, Josef 51

Š

Štreit, Jindřich 21, 25, 26, 29, 31

T

Tizian 24

V

Valušková, Milena 26, 33, 34

Z

Zatloukal, Petr 26, 33, 34
Zoubek, Olbram 31
Zrzavý, Jan 31

Zdroje fotografických příloh

Všechny zobrazené fotografie pochází z archivu Vladimíra Janka kromě následujících:

Sousedík Bořek, Bez názvu, Opava 1978. Dostupné z: https://sbirky.moravska-galerie.cz/items/CZE:MG.MG_12684?has_image=true (s.28).

Sousedík Bořek, Bez názvu, 1981. Dostupné z: https://sbirky.moravska-galerie.cz/items/CZE:MG.MG_11006?has_image=true (s. 28).

Sousedík Bořek, Bez názvu, 1979. Dostupné z: https://sbirky.moravska-galerie.cz/items/CZE:MG.MG_11012?has_image=true (s. 28).

Krejčí Jaroslav, *Snímky ze slavného představení Šašek a královna* (Chantal Poullain a Bolek Polívka). Dostupné z: https://divadlobolkapolivky.cz/vystavy/jaroslav-krejci-divadelni-fotografie/ + https://www.idnes.cz/zpravy/archiv/byl-to-tezky-sveraz-ale-i-iniciacni-osobnost--ten-jaroslav-krejci.A091031_104132_kavarna_cem (s. 30).

Exler Petr, *Snový motýl*, 2010 (akryl, plátno, 76 x 90 cm). Dostupné z: http://petr-exler.wz.cz/17.html (s.32).

Exler Petr, *O červeném slůněti*, 2010 (olej, plátno, 85 x 100 cm). Dostupné z: http://petr--exler.wz.cz/18.html (s.32).

Valušková Milena, z cyklu *CHÓRA - země, krajina, místo paměti* (2010-2012). Dostupné z: https://olomoucky.denik.cz/volny-cas/milena-valuskova-v-olomouci-ukazuje-magickou-krajinu-bez-pocitace-20150220.html (s. 34).

Valušková Milena, z cyklu *Zá-tiší*, 90. léta. Dostupné z: https://muo.cz/vystavy/milena-valuskova-fotografie-1971-2017/ (s.34).

Zatloukal Petr, ze souboru *Aerobic* (1984-1987). Dostupné z: https://budapest.czechcentres.cz/program/bpf2022-or-petr-zatloukal-soubor-aerobic-1984-1987 (s.34).

Zatloukal Petr, *Balaton, 1985.* Dostupné z: https://photographers.upol.cz/petr-zatloukal/ (s.34).

Stibor Miloslav. Dostupné z: https://photographers.upol.cz/miloslav-stibor/ (s.35).

Macků Michal, *Glass object No. XLVI*, 2014. Dostupné z: http://www.michal-macku.eu/ (s.35).

Macků Michal, *Gellage No. 5, 1989*. Dostupné z: http://www.michal-macku.eu/ (s.35).

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

Vladimír Janek: fotograf a pedagog
Vladimír Janek: photographer and teacher

Bc. Anna Nerušilová

Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Program: Tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: doc. Mgr. Štěpánka Bieleszová Ph.D.
Oponent: doc. Mgr. Josef Moucha

Institut tvůrčí fotografie
Opava 2025

Celkový počet znaků: 54 437

